

Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO

Jaarverslag 2018

M MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

INHOUD

A Bestuursverslag		B Jaarrekening 2018	
A1 Visie en beleid	10	B1 Grondslagen	50
A2 Leiderschap en management	12	B2 Balans per 31 december 2018	54
A3 Personeel	13	B3 Exploitatieoverzicht 2018	55
A4 Cultuur en klimaat	20	B4 Kasstroomoverzicht over 2018	56
A5 Middelen en voorzieningen	21	B5 Toelichting op de balans per 31 december 2018	57
A6 Management en processen	39	B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)	61
A7 Waardering	42	B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2018	62
A8 Resultaat en opbrengsten	43	B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo	65
A9 Verslag van de Raad van Toezicht	46	B9 Gebeurtenissen na balansdatum	66
		B10 Overzicht verbonden partijen	66
		B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	67
		C Overige gegevens	
		C1 Controleverklaring	68

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

*Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs
gevestigd te Hardenberg*

Bestuursverslag 2018

M **MAZARS**

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Woord vooraf

Voor u ligt het bestuursverslag 2018 van de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO, gevestigd te Hardenberg. Chrono hanteert als branchecode de Code Goed Bestuur PO. De RvT van Chrono is lid van de landelijke vereniging van toezichthouders in het onderwijs (VTOI). De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de uitgangspunten van deze code gehanteerd worden. Zo is de Code Goed Bestuur een levend document dat het bestuurlijk handelen versterkt ten aanzien van duurzame kwaliteitsverbetering van het onderwijs, financieel management, organisatieontwikkeling en HRM. De deskundigheid en het moreel kompas van bestuurders en toezichthouders zijn hierbij uiteraard onontbeerlijk.

Het College van Bestuur van Chrono gebruikt dit bestuursverslag 2018 om de externe relaties, de GMR, de Raad van Toezicht, de ouders/verzorgers van de leerlingen en het personeel van de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs te Hardenberg te informeren over de hoofdlijnen van in onze ogen belangrijke zaken die in 2018 hebben gespeeld binnen de Stichting. Het betreft met name de onderwerpen die prioriteit kregen in dit jaar. Aan het eind van dit bestuursverslag treft u het jaarverslag 2018 aan van de Raad van Toezicht.

Met als motto "Ruimte om te leren", heeft het bestuur van Chrono op 1 juli 2018 het Koersplan 2018-2022 vastgesteld, ingedeeld volgens het INK-model (INK= Instituut Nederlandse Kwaliteit). In het Koersplan zijn de afspraken vanuit het landelijke Bestuursakkoord voor de jaren tot 2020 verwerkt. Daarmee willen we samen de kwaliteit op een systematische wijze zichtbaar maken en bewaken. Dit Koersplan is voor de scholen leidend voor de Schoolplannen 2019-2023. Het Koersplan is niet dichtgetimmerd, van groot belang blijft de ruimte die elke school moet behouden om eigen beleid te maken. De scholen stralen uit dat het om een Chronoschool gaat, met de daarbij behorende kenmerken, en geven invulling aan de strategische doelen die het Koersplan stelt.

De onderstaande kernwaarden vormen de basis voor ons handelen voor 2018-2022:

Geloof en talenten

Reflectie en verbetering

Samenwerking en verbinding

Verantwoordelijkheid en openheid

Uitdaging en toekomst

Vanuit de kernwaarden zijn voor de komende jaren een aantal speerpunten geformuleerd:

- *Verdere uitbouw en implementatie van Passend Onderwijs.*
- *Het vormgeven van ouderbetrokkenheid als educatief partnerschap.*
- *Het inspelen op ICT-ontwikkelingen voor het onderwijs in de scholen.*
- *Continue ontwikkeling competenties van personeel (duurzame leerkracht/continuous improvement).*
- *Uitbouw Chronoscholen naar IKC's (samenwerking Welluswijs).*
- *Huisvesting scholen (IHP).*
- *Wetenschap, techniek en talentontwikkeling/onderzoekend en ontdekkend leren curriculumontwikkeling voor toekomst/onderwijs 2032.*

De speerpunten worden verder uitgewerkt in ambities en actieplannen. Met name deze onderdelen vormen de basis voor de schoolplannen op de scholen.

He Koersplan 2018-2022 is te vinden op de website van Chrono: www.chronoscholen.nl
De indeling van dit bestuursverslag volgt, aansluitend op het SBB en de schoolplannen, ook het INK-model.

Henk Brink,
voorzitter College van Bestuur

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Missie, visie en identiteit

Missie: 'Ruimte om te leren'

Dit zijn wij:

Alle kinderen verdienen het beste onderwijs. Ieder kind is uniek, heeft zijn eigen talenten en verdient gelijke kansen om die te ontplooiën. Op onze scholen krijgen de kinderen ruimte om het leren voor het leven van vandaag en morgen vorm te geven. Zo stimuleren we kinderen om zelf de koers uit te zetten voor hun eigen toekomst.

Identiteit

Dit geloven wij:

Chrono staat voor een levensbeschouwelijk fundament met de Bijbel als grondslag. Dit betekent dat de Bijbel als grondslag richtinggevend is voor de inrichting van het onderwijs, het omgaan met leerlingen en het omgaan met elkaar binnen de Stichting. Geloof, respect en vertrouwen staan centraal binnen de Stichting. Ze vormen de centrale leidraad voor leven en werken en zijn bepalend voor de grondhouding van alle medewerkers in de uitvoering van de onderwijstaken.

Visie

Dit beloven wij:

We dragen voor alle leerlingen die ingrediënten aan die nodig zijn om ze te voeden met de vaardigheden, houdingen en inzichten die hen helpen om zich goed te ontwikkelen en in de toekomst adequaat te functioneren in onze snel veranderende wereld. Vaardigheden die ze nodig hebben om een leven lang te blijven leren en hun talenten op een bestendige manier te ontwikkelen. Hierin worden ze begeleid door krachtige medewerkers gericht op het realiseren van goed onderwijs.

Iedere Chronoschool kleurt vanuit de eigen autonomie haar eigen onderwijskundig profiel in. Chrono wil een beschermende en stimulerende 'paraplu' zijn vanuit gezamenlijk geformuleerde **kernwaarden: geloof en talenten, reflecteren en verbeteren, samenwerken en verbinden, verantwoordelijkheid en openheid, uitdaging en toekomst.**

Iedere school heeft haar eigen medezeggenschapsraad (MR). Verder heeft iedere school een ouderklankbordgroep en eventueel een ouderwerkgroep. De ouderklankbordgroep fungeert als klankbord voor de directeur en de ouderwerkgroepen organiseren activiteiten in de school. Alle scholen zijn vertegenwoordigd in de GMR d.m.v. clusters. Vier scholen zijn verenigd in een cluster en elk cluster heeft een afvaardiging van het personeel en namens de ouders. Zo telt de GMR dus 8 leden.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Hier tekent Chrono voor!

KERNWAARDEN

GELOOF EN TALENTEN

Ieder mens heeft talenten en elk talent telt. Kinderen mogen in zichzelf geloven en het goede in de ander zien. We leven en leren vanuit de christelijke identiteit. Geloof, respect en vertrouwen staan centraal. We geloven in onze opdracht, zichtbaar in goed onderwijs in een veilige omgeving. Ieder kind doet ertoe.

REFLECTIE EN VERBETERING

We houden ons de spiegel voor. We zien wie we zijn, wat we belangrijk vinden, wat ons motiveert en wat onze doelen zijn. We houden vast wat goed is en verbeteren waar dat nodig is. Leerkrachten mogen trots zijn op wat ze doen en wat kinderen bereiken door hun inzet.

SAMENWERKING EN VERBINDING

De school staat midden in de maatschappij. We werken samen met betrokken partners aan een doorgaande leerlijn en een warme overdracht. Onderlinge betrokkenheid groeit door elkaar vertrouwen en feedback te geven. Persoonlijk contact blijft belangrijk in een digitale wereld.

VERANTWOORDELIJKHEID EN OPENHEID

Samen zijn we verantwoordelijk voor de organisatie. Iedereen draagt bij aan de resultaten. We kijken naar elkaar om en helpen elkaar. In onze lerende organisatie mag iedereen zich ontwikkelen; leerlingen, leerkrachten en schoolleiders. Leren doen we samen, van en met elkaar.

UITDAGING EN TOEKOMST

De toekomst daagt ons uit. De wereld verandert snel door technologische ontwikkelingen. Het leven in de 21ste eeuw vraagt om nieuwe vaardigheden. Deskundige leerkrachten en schoolleiders veranderen mee. Een voortdurende ontwikkeling, gericht op de wereld van de toekomst.

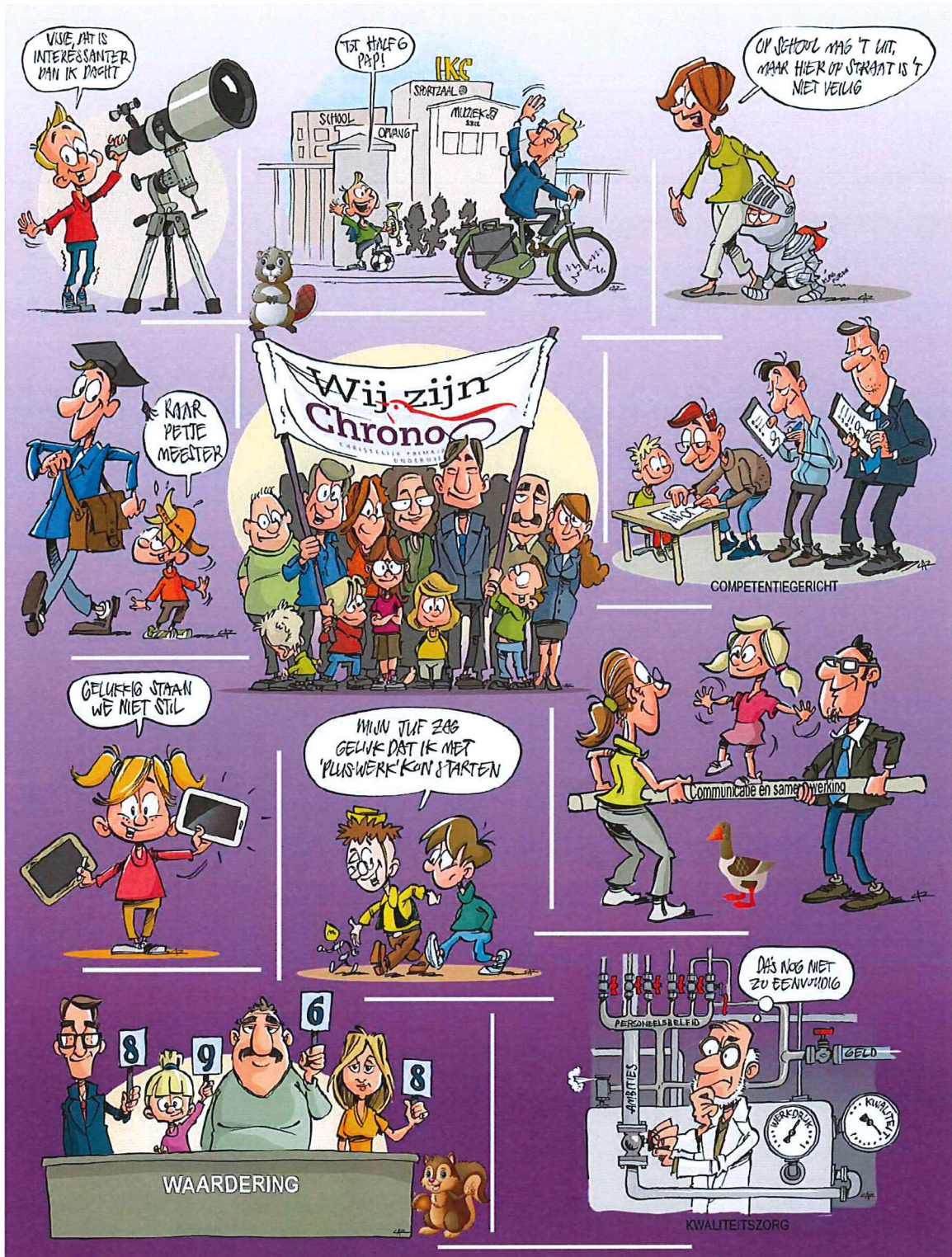

www.chronoscholen.nl

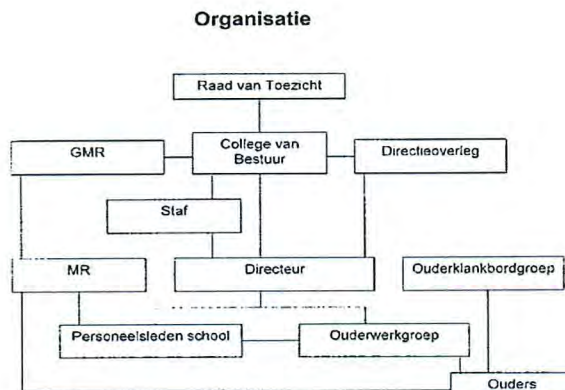
M MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

Hieronder in het organogram staan alle geledingen die binnen Chrono actief zijn om deze missie en visie uit te dragen.

Korte weergave van de stand van zaken rond de speerpunten, SBB 2014-2018

In het kader van het SBB 2014 - 2018 zijn een aantal speerpunten geformuleerd. In grote lijnen leest u hieronder wat de stand van zaken is op 31 december 2018.

- **Verdere vorm en inhoud geven aan Passend Onderwijs**

Ons huidige samenwerkingsverband ging per 1 augustus 2014 verder als afdeling van het Samenwerkingsverband Veld, Vaart en Vecht. Deze invoering is vrij soepel verlopen, echter de overgang van rugzak naar arrangement was wel wennen. Binnen de afdeling Coevorden-Hardenberg gaan de gelden rechtsreeks naar de schoolbesturen. Deze werkwijze bevalt prima, mede omdat het geld het kind volgt. Scholen verantwoordt achteraf de inzet van de gelden. Chrono heeft 2 orthopedagogen in dienst die een kerntaak hebben in deze ondersteuning. De arrangementen worden rechtstreeks bij de orthopedagogen aangevraagd. Hierdoor is er minder bureaucratie. Chrono heeft in 2018 een aantal onderwijsassistentes in dienst genomen, mede om meer preventief bezig te zijn in de zorg aan de leerlingen i.p.v. achteraf als er een arrangement is toegekend (van curatief naar preventief).

- **Inspelen op ICT-ontwikkelingen voor het onderwijs in de scholen**

ICT-ontwikkelingen volgen zich in een snel tempo op. In het afgelopen jaar heeft het gebruik van het programma (hardware + software) een behoorlijke vlucht genomen binnen de Stichting. Deze nieuwe generatie hulpmiddelen brengt mede het gepersonaliseerd onderwijs dichterbij. Kinderen krijgen direct feedback, leerkrachten hebben beter overzicht(analyse) en de correctie is minder. Het is echter wel zaak om vanuit een heldere visie en met een duidelijk doel in te voeren. De ICT-commissie heeft een eerste aanzet gegeven voor onderzoek naar de aanschaf van nieuwe hardware. Er is geen eenduidige keuze voor tablets, laptops of Chromebooks gemaakt. Deze keuze is bij de scholen neergelegd. Verder heeft de ICT-commissie een eerste aanzet gegeven tot een migratie naar het werken vanuit de cloud. Hiertoe zijn 3 tal pilots uitgezet op een aantal scholen. In 2019 wordt een definitieve keuze gemaakt, waarna eind 2019, begin 2020 gestart zal worden met het overzetten van de systemen. ICT en Wetenschap en techniek vinden elkaar in een werkgroep die zich bezig houdt met het ontwerpen van o.a. een leerlijn programmeren.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

- **Continue ontwikkeling competenties van personeel (duurzame leerkracht/continuous improvement).**

Chrono is in 2018 gestart met het aanbieden van nascholing voor haar personeelsleden in de Chrono Academie. Er is in het eerste jaar boven verwachting gebruik van gemaakt. In het schooljaar 2019 zal het aanbod worden uitgebreid en verdiept.

- **Sturen op competenties van het personeel (vaardigheidsmeting)**

Aangezien dit onderdeel nadrukkelijk deel uitmaakt van de nieuwe Onderwijs CAO, focussen we ons binnen Chrono op de inzet van een Vaardigheidsmeter. Vanuit deze meter zal duidelijk worden of de leerkrachten voldoen aan de eisen voor een startbekwame, basisbekwame of vakbekwame leerkracht. In 2018 is een keuze gemaakt om te gaan werken met "Mijnschoolteam" vanuit het WMK (Werken met kwaliteitskaarten).

Het auditprogramma binnen de afdeling van ons SWV "Veld, Vaart en Vecht" is in 2018 gestopt. Chrono heeft hierop besloten audits te gaan uitvoeren in eigen beheer. Drie directeuren zijn op dit moment geschoold en de auditwerkgroep zal worden uitgebreid met een aantal IB-ers.

- **Inspelen op IHP (Integraal huisvestingsplan) en doordecentralisatie buitenonderhoud**

Per 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud (dakbedekking, kozijnvervanging, bestrating, etc.) voor rekening van de schoolbesturen (voorheen gemeente) gekomen. Een werkgroep, geformeerd met vertegenwoordigers van de grote schoolbesturen en een vertegenwoordiger van de gemeente, heeft gekeken naar de mogelijkheden om bouwkundige en onderhoudskundige zaken beter af te stemmen, mede in dat kader steken de besturen ook in op kwaliteitsverbeteringen. De werkgroep onderzoekt welke verbeteringen wenselijk zijn, bij welke scholen en op welke termijn. Dit hangt natuurlijk nauw samen met het moment van renovatie of nieuwbouw van de school. De gemeenteraad van de gemeente Hardenberg heeft in 2015 het IHP unaniem goedgekeurd en zijn door de schoolbesturen het geplande onderhoud, renovaties en nieuwbouwplannen voortvarend aangepakt.

- **Wetenschap en techniek**

De ondersteuning vanuit het KWTO (Kenniscentrum Wetenschap en Techniek Ontwikkeling) is in 2018 tot een minimum teruggebracht i.v.m. het afbouwen van de landelijke subsidie voor KWTO.

Binnen de gemeente Hardenberg heeft de versterking van techniek vanuit de samenwerking tussen het PO, VO, LOC (lokaal opleidingscentrum), RTC (regionaal techniekcentrum) en de gemeente een flinke impuls gekregen door Toptechniek in Bedrijf. Vanuit een landelijke subsidie is een aanjager benoemd die van onderop techniek een plaats probeert te geven in de programma's van de scholen en de samenwerking met het bedrijfsleven op gang brengt.

- **Uitbouw Chronoscholen naar IKC's (samenwerking Welluswijs).**

In 2018 heeft Chrono een intentieverklaring ondertekend, samen met kinderopvangorganisatie Welluswijs, om te komen tot verregaande inhoudelijke samenwerking richting de vormgeving van IKC's.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Stand van zaken SBB 2014-2018, jaarplan 2018/2019

Domein 1. Visie en beleid.

Onderwijs aan hoogbegaafde kinderen vindt plaats in de zgn. Manifestogroepen. In 2018 heeft overleg met de hoogbegaafdengroep van Arcade (openbaar onderwijs) nog niet tot samenwerking geleid. Wel is er overleg gestart met De Oosthoek (vrijgemaakt gereformeerd onderwijs) om samen een extra groep op te starten.

Domein 2. Leiderschap en management.

In 2018 is de scholing van directeuren tot registerdirecteur succesvol afgerond. Iedereen heeft nu twee modules afgerond. Een derde module is naar vrije keuze. Vijf directeuren die op studiereis naar Singapore zijn geweest mogen dit als derde module opnemen. Voor alle directeuren zal eind 2019 of begin 2020 scholing voor IKC-directeur op de rol staan en ook dit mag als derde module worden gebruikt.

Domein 3. Personeel.

Er ontstaat, ook in onze regio, een toenemend tekort aan onderwijzend personeel. Mede om deze reden houdt Chrono een groot aantal leerkrachten binnen de invalpool (A-pool). In het afgelopen schooljaar zijn bij calamiteiten rondom inval (bv. griepgolf) incidenteel klassen naar huis gestuurd. Chrono heeft een vast protocol dat gevolgd wordt bij ziekte. Chrono voert een actief beleid, om een antwoord te vinden op de uitstroom van personeel dat (vervroegd) met personeel gaat. De mogelijkheden om zij-instromers aan het werk te zetten worden per geval kritisch bekeken.

De personeelsleden van Chrono hebben ook in 2018 op alle scholen deelgenomen aan de uitgeschreven stakingen. De middelen die beschikbaar zijn gekomen in het kader van verlaging van de werkdruk zijn op alle scholen ingezet, voor klassenverkleining, extra leerkrachten, extra vakleerkrachten of onderwijsassistenten. Het resultaat is op alle scholen positief.

In de meerjarenbegroting van Chrono is de komende jaren bewust rekening gehouden met het personeelsverloop in de komende 6 jaar. Er vertrekken ruim 23 fte's, waardoor we personeel aan ons moeten binden.

Het lerarenregister is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Registratie kan na 1 augustus 2018 nog wel plaatsvinden, maar is op basis van vrijwilligheid.

Domein 4. Cultuur en klimaat.

Geen opmerkingen.

Domein 5. Middelen en voorzieningen.

In 2018 is er gekozen voor een aantal bijeenkomsten met bureau Infinite om kritisch te kijken naar het risicomanagement binnen Chrono. Begin 2019 zullen bijeenkomsten plaats gaan vinden. Bij deze bijeenkomsten zullen vertegenwoordigers vanuit de GMR, CvB, directies en het bestuurscentrum aanwezig zijn.

Domein 6.1. Management van het primaire proces.

Binnen Chrono wordt gebruik gemaakt van 5 Eindtoetsen voor groep 8 (Route 8, IEP, AMN, CES en De Centrale Eindtoets Basisonderwijs). Alle toetsen worden naar de inspectienorm omgezet en zijn geaccrediteerd door OC&W. Twee scholen scoorden onder de inspectienorm, na correctie.

De Manifesto-leerkrachten zijn er in 2018 onvoldoende in geslaagd om de kennis op het gebied van hoogbegaafdheid over te dragen naar de diverse schoolteams. Dit blijft echter een speerpunt voor de komende jaren. Zolang er onvoldoende kennis op de scholen is over hoogbegaafdheid zal een voorziening als Manifesto gehandhaafd worden. De landelijke subsidie die door OC&W beschikbaar wordt gesteld voor hoogbegaafdheid zal (bij goedkeuring van het plan) hiervoor deels worden aangewend.

Domein 6.2. Management van het secundaire proces.

De Schakelgroep die op de SBO-school was gestart is met het oog op de nieuwbouw (tijdelijk?) niet voortgezet. Deze voorziening vangt leerlingen op die in het SBO geplaatst worden of biedt scholen de mogelijkheid om leerlingen tijdelijk te plaatsen als time-out of observatievoorziening.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Domein 7, 8 en 9. Waardering klanten, personeel en maatschappij.

Chrono heeft in 2018 de voorbereidingen om te komen tot het afnemen van interne audits verder uitgewerkt. Vooruitlopend op inspectiebezoek, maar ook los daarvan wil Chrono de eigen onderwijskwaliteit op orde hebben en daar waar noodzakelijk en mogelijk verbeteren. Er zal in ieder geval een auditteam worden samengesteld in 2019.

Domein 10. Resultaten en opbrengsten.

In 2018 heeft Chrono geen inspectiebezoek gehad. Wel heeft de inspectie het Samenwerkingsverband waar Chrono onder valt bezocht.

Het bestuur van het samenwerkingsverband is tevreden over de opbrengsten van passend onderwijs in de regio van het samenwerkingsverband:

- Er zijn zo goed als geen thuiszitters en wanneer ze er zijn / dreigen te komen, dan wordt er met alle betrokkenen constructief samengewerkt om de leerling weer binnen het onderwijs te krijgen.
- De verwijsggetallen zien er prima uit: het totaal aantal sbo- en so-verwijzingen ligt onder het landelijk gemiddelde. Wel is er een lichte stijging waar te nemen.
- De onderwijskwaliteit op de scholen is op orde. Wanneer dit in een enkel geval niet zo is, onderneemt het betreffende schoolbestuur snel en adequaat actie.
- De toewijzingsprocedures in verband met TLV-aanvragen verlopen vlot; ouders en scholen zijn tevreden over de gang van zaken.
- De scholen zijn tevreden over hoe het samenwerkingsverband is ingericht, over de korte lijnen en het gebrek aan bureaucratie.
- De besturen werken constructief en slagvaardig samen om ieder kind een passende onderwijsplek te kunnen bieden.

Ondanks bovenstaande geeft de inspectie het samenwerkingsverband verschillende herstelopdrachten en wordt één standaard als onvoldoende beoordeeld. Het bestuur vindt dit teleurstellend. Het verbaast het bestuur daarom dat de inspectie de standaard Kwaliteitszorg als onvoldoende beoordeelt. Het bestuur kan zich hierin niet vinden. Het bestuur zou er begrip voor kunnen hebben wanneer de inspectie aanbevelingen ter verbetering had gedaan op verschillende punten, maar kan zich niet vinden in de genoemde negatieve beoordelingen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A1 Visie en beleid

Fusie CBS 't Kompas en OBS Den Velde

Op 20 februari 2018 is op een gezamenlijke ouderavond de keuze voor de nieuwe fusielocatie bekend gemaakt. Er is gekozen voor Den Velde. De mr-en hebben vervolgens een eerste ouderraadpleging uitgevoerd. Op 13 maart 2018 is hiertoe een ouderavond belegd voor de ouders van CBS 't Kompas. Op deze avond werd de wens naar voren gebracht om te onderzoeken of nieuwbouw op een centralere plek ook mogelijk is. Een commissie bestaande uit ouders en mr-leden heeft dat plan op haalbaarheid onderzocht en besloten is de fusie op dat moment nog niet door te zetten.

De MR heeft naast de ouderavond nog een inloopavond en een anonieme raadpleging uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat een meerderheid voor de fusie is. Op basis van de uitslag hebben de mr-en een positief advies over de voorgenomen fusie uitgebracht aan het CvB. Op 4 juli heeft het CvB in een brief aan de ouders aangegeven het positieve advies over te nemen.

Op 12 september 2018 heeft een eerste gezamenlijk ouderavond plaatsgevonden tussen de beide scholen. Dhr. Erwin Breukelman, werd gepresenteerd als de beoogde directeur van de fusieschool. De RvT van Chrono is in haar vergadering van 24 september akkoord gegaan met de voorgenomen fusie.

Cedin heeft de begeleiding van het verdere fusieproces op zich genomen.

De FER (Fusie Effectrapportage) is eind 2018 geactualiseerd en samen met een verzoek om een "Verklaring van geen bezwaar" af te geven aan het College van Burgemeester en Wethouders gestuurd. Het College heeft hier positief op gereageerd.

Privacybeleid

De AVG is in werking getreden per 25 mei 2018. Chrono heeft hier vroegtijdig op geanticipeerd en reeds het nodige onderzoek en voorwerk in 2017 laten uitvoeren. Chrono heeft voor één dag per maand een functionaris gegevensbescherming benoemd.

De onderstaande documenten zijn besproken binnen de diverse gremia en vastgesteld door het bestuur:

- IBP-beleidsplan.
- Privacyreglement.(staat op de website van Chrono en de scholen (link)).
- Datalekprotocol.
- Protocol rechten van betrokkenen.
- Protocol social media.

De functionaris gegevensbescherming is maandelijks op het bestuursbureau aanwezig. In de afgelopen maanden zijn alle teams bezocht, is er een informatieavond geweest voor de (g)mr-en en zijn de functionarissen van het stafbureau bijgepraat.

ICT beleid

De ICT-werkgroep is in 2018 bezig geweest om samen met de Rolfgroep, HCS en Heutink na te denken over de mutatie van de Chrono hardware van servers naar de cloud. Dit proces maakt onderdeel uit van een nieuw te schrijven ICT-beleidsplan.

Strategisch Beleid / Koersplan 2018 – 2022

Het Strategisch Beleidsplan, is omgedoopt naar Koersplan. In de maanden januari tot en met april is digitaal informatie verzameld bij de diverse gremia, die in een eerste conceptversie is gepresenteerd in de meivergadering van de RvT.

Door het uit de markt nemen van het digitale informatieverzamelingsinstrument heeft de totstandkoming enige vertraging opgelopen.

Eind 2018 hebben de Raad van Toezicht, het Directeurenoverleg en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad het Koersplan goedgekeurd, waarna het College van Bestuur het plan heeft vastgesteld

 M A Z A R S

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Evaluatie 2017/2018 Jaarplan 2018/2019

Samen met de directeuren is het schooljaar 2017/2018 geëvalueerd. Mede met het oog op het nieuw te schrijven SBB / Koersplan 2018-2022 is kritisch gekeken naar de jaarplannen van de afgelopen jaren. Wat willen we versterken, wat willen we vasthouden, wat willen we verwijderen, wat willen we verzwakken en wat willen we toevoegen?

Samenwerking kinderopvang organisatie Welluswijs

In de eerste maanden van 2018 is er regelmatig overleg geweest met de kinderopvang organisatie Welluswijs over mogelijke vormen van verregaande samenwerking. Op 25 juni is er een gesprek geweest met dhr. Job van Velsen van EtuConsult, ervaringsdeskundige in het opzetten en begeleiden van IKC's (Integrale Kindcentra). Dhr. Van Velsen is gevraagd de eerste ondersteuning te bieden bij het opstellen van een spoorboekje. Op 18 september is de inhoud van het spoorboekje toegelicht en hebben beide organisaties besloten het voorstel over te nemen. Op 13 november heeft er een gezamenlijke bijeenkomst plaats gevonden tussen de directeuren van Chrono en de clustermanagers van Welluswijs onder leiding van Job van Velsen. Op 27 november hebben beide groepen een bezoek gebracht aan een viertal IKC's. In het directie-overleg van 6 december hebben de directeuren en clustermanagers gezamenlijk de schoolbezoeken nabesproken.

De nieuwe wethouder heeft uitgesproken ook graag in contact met dhr. Van Velsen te willen komen en eventueel met de Gemeenteraad ook een werkbezoek af te willen leggen.

Horizontale verantwoording

Het CvB draagt zorg voor een beleid dat voorziet in een dialoog met belanghebbenden op alle relevante niveaus van de organisatie. In het beleid wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- wie ten minste als belanghebbenden van de organisatie worden beschouwd;
- de wijze waarop de belanghebbenden worden betrokken in de beleidscyclus;
- de wijze waarop informatie wordt verstrekt (en resultaten worden teruggekoppeld).

Deze interne horizontale dialoog wordt gevoerd met de directeuren, de GMR en de Raad van Toezicht. De externe dialoog wordt gevoerd met o.a. de inspectie.

Het CvB voorziet de interne gremia ieder kwartaal van een bestuurs- en managementrapportage, uitgaande van het standpunt: verras me niet. Openheid en transparantie staan in de dialoog voorop.

Het bestuurs-, jaarverslag wordt ieder jaar na goedkeuring en vaststelling openbaar gemaakt door het op de website te plaatsen.

De inspectierapporten zijn voor iedereen in te zien via de site van de onderwijsinspectie.

Zaken met politieke of maatschappelijke impact

Chrono heeft in 2018 te maken gehad met stakingen van het personeel met als doel werkdrukverlaging en een hoger salaris.

Samenwerkingsverband Velt, Vaart en Vecht

Chrono is onderdeel van afdeling Hardenberg/Coevorden van het samenwerkingsverband Velt, Vaart en Vecht. Het samenwerkingsverband werkt als vereniging voor primair en speciaal onderwijs in de regio. De vereniging is georganiseerd in vier afdelingen, waardoor passend onderwijs preventief en thuisnabij wordt uitgevoerd. De stelling is: centraal wat moet en decentraal wat kan. Dat betekent dat binnen de afdeling elk schoolbestuur eigen verantwoordelijkheid draagt. Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen en wijzigingen binnen het samenwerkingsverband, wel wordt gesproken over de afdelingsstructuur en of deze zo moet blijven.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A2 Leiderschap en management

Scholing directeuren

Op 12 april 2018 hebben de directeuren hun eerste 2 modules voor herregistratie Registerdirecteur (RDO) afgerond. De afronding vond plaats in Biddinghuizen met een workshop "Leiding geven aan paarden". Twee van de drie verplichte modules zijn dan afgerond. De directeuren kiezen een derde module naar keuze.

In de week van 8 t/m 15 september zijn 5 directeuren op studiereis naar Singapore geweest. De betreffende directeuren hebben hun ervaringen gedeeld met de andere directeuren en de RvT.

Vacatures directies

In maart en april 2018 zijn de drie vacatures vervuld door de benoeming van nieuwe directeuren op CBS De MarsWeijde, Chr. Daltonschool De Groen en op CBS De Elzenhof. Op CBS 't Kompas en CBS Rheezerveen zijn nieuwe locatieleiders benoemd.

Door alle interne verschuivingen kreeg ook de A-pool nieuwe leidinggevenden. Zij begeleiden ook de studenten, nieuwkomers en startende leerkrachten binnen Chrono. In juni / juli heeft het CvB functioneringsgesprekken gevoerd met alle directeuren en exitgesprekken met de scheidende directeuren.

Op 21 september 2018 is op informele wijze afscheid genomen van de scheidende directeuren.

Marap-gesprekken

In maart en september zijn de marapgesprekken met de directeuren gevoerd, waarbij de toetsen van januari en juni en de schoolontwikkeling centraal stonden. Verder kwamen zaken, ervaring nieuw ingevoerde methodes, actieplannen naar aanleiding van toetsopbrengsten, bouwzaken, financiën, personeel(ziekteverzuim), professionalisering, gedragsproblemen, ICT (Snappet/Gynzy, hardware), schooltijden, plan verlofdagen ouders, didactisch coachen, eindtoetsen groep 8 (verwachtingen), AZC-instroom (handelingsverlegenheid), talentontwikkeling, vacatures, Dalton proefvisitatie aan de orde.

Kweekvijver

De kweekvijver voor nieuwe directeuren is in 2018 aangevuld met nieuwe medewerkers. In de A-pool zitten 2 mensen die de opleiding hebben gevolgd of volgen.

Op 13 december hebben 3 kweekvijverkandidaten van Chrono met succes Leidinggeven 1 en 2 afgerond.

Scholing CvB

Op 18 januari heeft het CvB de NOT (Nationale Onderwijstentoonstelling) in Utrecht bezocht. Met name de ontwikkeling op ICT-gebied had de aandacht.

Op 1 februari is het symposium "Eigenaarschap en talentontwikkeling in de 21ste eeuw" bezocht. Boeiende inleiders Luk Dewulf en Claire Boonstra. Zeer boeiende sprekers die buiten de gebaande paden durven te treden en heilige huisjes een duwtje willen geven.

Verder is er een regiobijeenkomst van de PO-Raad bezocht over o.a. de nieuwe bekostigingssystematiek waar aan gewerkt wordt. Op 12 en 13 oktober heeft het CvB deelgenomen aan de terugkomdagen van de opleiding "Professioneel Bestuurder" van de AVS. Op het programma stond: Praktische filosofie met Ed Weijers, over filosofie, denken en waarheid, het filosofisch gesprek en over filosoferen met kinderen. Op de 2^e dag stonden Leiderschapscommunicatie en Stoïcijns leiderschap op het programma.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A3 Personeel

Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen binnen Chrono op het personele vlak, zoals bijvoorbeeld de functiemix, ziekteverzuim, het sturen op competenties, etc.

We vermelden eerst enkele kerngegevens van Chrono.

Kerngegevens	Per 1-10-2015	Per 1-10-2016	Per 1-10-2017	Per 1-10-2018
Aantal leerlingen	2.984	2.940	2.844	2.828
Aantal personeelsleden	297	306	304	313
Verhouding man/vrouw	11% - 89%	14% - 86%	10% - 90%	11% - 89%
GGL (Gemiddeld gewogen leeftijd) op bestuursniveau	41,09	40,97	41,24	41,09

3.1 Arbeidsvoorwaarden & Beloning

Wijzigingen pensioenregeling ABP

Eind november bericht het Pensioenfonds ABP dat zij de premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen in 2018 gaat verhogen. De feitelijke premie stijgt van 21,1% naar 22,9% in 2018.

De premie stijgt vooral door het meerjarige premiebeleid dat ABP in 2016 aankondigde. Dit leidt tot een structureel hogere premie vanaf 2017. Met de premiestijging in 2018 wordt de volgende stap gezet en in 2019 volgt de laatste stap.

De premiestijging is nodig omdat pensioen duurder is geworden door de lage rente en het feit dat we steeds ouder worden. De wijzigingen in de middelloonregeling als gevolg van de vereenvoudiging van de regeling, hebben ook een verhogend effect op de premie. De stijging van de pensioenrekenleeftijd van 67 naar 68 jaar zorgt weer voor een verlaging van de premie.

In de begroting 2018 hebben we rekening gehouden met deze stijging van de kosten. De bekostiging vanuit het rijk zal hier in de loop van het jaar weer op aangepast worden. We moeten echter wel voorfinancieren

Overigens komt de premie voor Anw-compensatie te vervallen, omdat de regeling zelf in 2018 vervalt. Chrono sluit geen collectieve verzekering af voor het vervallen van de Anw-compensatieregeling.

Werkhervattingskas

Begin december hebben we de beschikking Gedifferentieerd premiepercentage Werkhervattingskas van de Belastingdienst gekregen. De premie is vastgesteld op 0,81%. Er waren twee (oud)medewerkers die in 2016 een WGA vast uitkering ontvingen.

Teruggaaf Loonheffing

De salarisadministratie over de jaren 2012 t/m 2016 is gescand op niet aangevraagde subsidies en heffingskortingen. Dit heeft € 14.657,- opgeleverd. Hiervan gaat 30% naar het onderzoeksbureau.

Over het jaar 2017 zal de scan ook nog uitgevoerd worden. Vanaf 2018 is de werkwijze van de Belastingdienst gewijzigd en daarmee ook onze werkwijze.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

3.2 Arbo, Verzuim & Re-integratie

Ziekteverzuimpercentage

	2018	2017	2016	2015
1 ^e kwartaal	5,88	6,62	5,78	4,90
2 ^e kwartaal	4,97	6,40	5,17	4,39
3 ^e kwartaal	4,01	4,05	5,25	3,46
4 ^e kwartaal	3,54	4,83	5,12	3,11
totaal	4,60	5,48	5,33	3,97

Het verzuimpercentage laat zien hoeveel (in procenten) van onze personele capaciteit in een bepaalde periode verzuimt. Hierbij wordt rekening gehouden met de deeltijdfactor en het arbeidsongeschiktheidspercentage van zowel zieke als niet zieke werknemers.

Over het gehele jaar 2018 was ons ziekteverzuimcijfer 4,60%. Dit is een stuk lager dan het vorige jaar. Toen was het 5,48%. Het ziekteverzuim is boven ons streefcijfer van 4%. We scoren onder het landelijk gemiddelde (5,1%).

De ziekteverzuimcijfers zijn elke maand lager dan het vorige jaar. En voor het eerst sinds het 4^e kwartaal van 2015 is het verzuim in het 4^e kwartaal van 2018 weer lager dan ons streefcijfer van 4%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door ontslag van een langdurig zieke.

Instroomcijfers WGA

Vanaf 2008 publiceert het UWV per werkgever het percentage werknemers dat arbeidsongeschikt is geworden en dat is ingestroomd in het traject van een WGA-uitkering (WGA = Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Het gaat daarbij om de zogenaamde WGA-instroomcijfers. Alleen de cijfers van werkgevers met meer dan 250 werknemers worden gepubliceerd. Dat geldt dus ook voor Chrono. Daarnaast geeft het UWV genoemde cijfers per sector en het landelijk gemiddelde. Met deze cijfers kunnen wij onze cijfers vergelijken met de instroom van andere onderwijsinstellingen.

Voor Chrono was het instroompercentage over 2016 0,63 % (in 2015 was dit nog 0,00 %). Het gemiddelde voor de sector Onderwijs en Wetenschappen lag in 2016 op 0,22 % (in 2015 was dit 0,18 %).

De conclusie is dat de score van Chrono boven het landelijk percentage van de sector ligt; de simpele verklaring is dat er in 2016 vanuit Chrono twee mensen in deze uitkering terecht zijn gekomen.

3.3 Feedback & Beoordeling

Geen opmerkingen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

3.4 Loopbaan & Mobiliteit

Overplaatsing en mobiliteit

Door schommelingen in leerlingenaantallen is in 2018 een aantal personeelsleden overgeplaatst. Het betrof twee leerkrachten. Beide zijn overgeplaatst naar een andere Chrono-school. Vorig jaar ging het ook om twee leerkrachten. Personeelsleden hebben een aanstelling op bestuursniveau en niet op schoolniveau. Voordeel daarvan is dat herplaatsing op een andere Chronoschool mogelijk is, indien op een school de formatie terugloopt.

Vier leerkrachten hebben geruild van werkplek, elf leerkrachten zijn vrijwillig mobiel geworden naar een andere Chrono-school i.v.m. een vacature en één leerkracht is vrijwillig in de A-pool gegaan i.v.m. studie. Na verwerking van vrijwillige mobiliteit komen de vacatures op de scholen vrij voor de mensen in de A-pool. Zes A-poolers hebben een vaste plek op een school gekregen

Detachering AZC

De detachering van drie leerkrachten is in 2018 voortgezet. De expertise die deze leerkrachten met NT2 hebben opgedaan, wordt gebruikt in de begeleiding van leerkrachten die (kinderen van) statushouders in de klas hebben.

Uitstroom

Aan het eind van het schooljaar 2017-2018 is er afscheid genomen van 17 collega's: 10 mensen zijn gaan genieten van hun (pre-) pensioen en 7 mensen hebben een baan of uitdaging elders gevonden.

Zij-instroom leerkrachten

De regeling 'zij-instroom in het beroep' geeft HBO-ers of WO-ers die voldoende maatschappelijke ervaring en beroepservaring hebben de mogelijkheid om werken in het onderwijs te combineren met een verkorte opleiding tot leerkracht.

Gezien de verwachte tekorten willen wij deze mogelijkheid ook bieden aan een aantal mensen. We kunnen subsidie aanvragen voor een tegemoetkoming in de kosten voor begeleiding en scholing.

We zijn in 2018 met 3 mensen in gesprek geraakt die overwegen de overstap te maken en als zij-instromer bij Chrono aan de slag te gaan. Twee zij-instromers hebben een plek binnen Chrono gevonden en kunnen zich de komende twee jaar gaan bekwamen in het vak van leerkracht.

3.5 Opleiding & Ontwikkeling

Scholing leerkrachten

Alle leerkrachten van Chrono zijn zich bewust dat ze zich een levenlang moeten ontwikkelen. Dit gebeurt op teamniveau, individueel maar ook bovenschools. Chrono biedt de mogelijkheid van de Chrono-academie om e-learning modules te volgen, maar biedt eveneens bovenschools een aantal te volgen bijeenkomsten aan over onderwerpen die gerelateerd zijn aan het nieuwe koersdocument.

De intekening op de eigen Chrono Academie is erg goed verlopen met ruim 250 aanmeldingen. Op 11 oktober is de eerste cursus gestart.

Chronodag

Op 3 oktober heeft de Chrono studiedag plaatsgevonden. Het personeel stond centraal op deze dag. Het centrale thema was "Geluk".

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Kweekvijver IB-er

Er is een voorzichtige start gemaakt met de opzet van een kweekvijver voor IB-ers. Binnen Chrono hebben zich 3 mensen gemeld om de opleiding voor IB-er te gaan volgen. Het wordt steeds moeilijker om IB-ers te vinden. Hiermee anticiperen we op een aanstaand tekort.

3.6 Personeel & Planning

Bestuursformatieplan (BFP)

Op basis van de uitkomsten van de formatiesprekuren is het concept Bestuursformatieplan 2018-2019 tot stand gekomen en vervolgens besproken in de Portefeuillegroep Formatie. Op 20 juni heeft de GMR het BFP met de definitieve cijfers besproken en goedgekeurd. Op basis van de leerlingtelling 1-10-2018 zijn de eerste cijfers voor de formatie 2019-2020 berekend. De eerste conclusie is dat er voor het vaste personeel ook per augustus 2019 werk is binnen Chrono, maar dat de werkplek voor enkele medewerkers mogelijk verandert. De ruimte voor vast personeel is aanwezig, omdat een aantal vacatures in het lopende schooljaar door payrollbenoemingen wordt ingevuld.

Meerjarenbestuursformatieplan (MJBFP)

Het (concept) meerjarenbestuursformatieplan 2018-2022 is in de Werkgroep MJBFP besproken. Het definitieve plan is gemaakt toen de beschikkingen voor de personele bekostiging van het komende schooljaar van het ministerie binnen waren.

In het MJBFP wordt de toekomstige inzet en bekostiging van ons personeel vermeld.

Het plan is op 21 maart 2018 besproken met de GMR en op 12 maart zijn het plan en de financiële gevolgen daarvan met de financiële commissie van de RvT besproken.

Rddf-plaatsing kan worden vermeden, door het (tijdelijke) overschot toe te voegen aan de invalpool. Met het oog op de te verwachten tekorten is dat een strategisch verantwoorde actie. Zoals al eerder beschreven zullen er meer onderwijsassistenten worden benoemd, om meer handen voor de klas te creëren.

In de komende 2 jaren zullen 5 directeuren Chrono gaan verlaten wegens pensionering. De spoeling in aanbod is dun en ook de kweekvijver is nog onvoldoende gevuld. High potentials binnen Chrono worden benaderd om deel te gaan nemen aan het kweekvijvertraject. Tevens zal kritisch gekeken worden naar clustering van scholen onder één directeur.

Na verkregen instemming van de GMR is het (meerjaren)bestuursformatieplan 2018-2022 vastgesteld.

In november is het MJBFP 2018-2022 met de werkgroep geëvalueerd. Het plan was in een beknoptere versie aangeboden, wat de leesbaarheid van het plan heeft verbeterd.

De beleidsmedewerker P&O is begonnen met de aanpassing van het plan in aanloop naar het nieuwe schooljaar.

Voor de cijfers maken we ook dit jaar gebruik van de begrotingsApp van het ObT. Deze app is gebruikt voor de begroting 2019 en brengt ook de kosten van de formatie goed in beeld.

De financiële cijfers voor 2019-2023 zien er, door toezeggingen vanuit het ministerie, beduidend gunstiger uit dan de voorgaande jaren. Ook is er door de verwachte ontwikkeling in de bekostiging de komende jaren geen grote negatieve formatieve frictie te verwachten.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

De Functiemix is uit de CAO gehaald. De 70 miljoen euro die vrijkwam door het verdwijnen van de functiemix is over de verschillende salarisschalen voor leraren verdeeld. Voor de aantrekkelijkheid van het beroep moeten de loopbaanmogelijkheden wel overeind blijven. Binnen Chrono streven we ernaar dat naar verhouding 30% van de leerkrachten binnen de reguliere basisscholen in L11 benoemd is.

In de komende 7 jaren zullen 39 personeelsleden (27,3 fte) Chrono gaan verlaten wegens pensionering. De spoeling in aanbod is nu al dun aan het worden.

Wij doen geen RDDF-plaatsing met het oog op de verwachte personele tekorten op de arbeidsmarkt. Ook is het flankerend beleid gestopt per zomervakantie 2018. Dit zal omgebouwd worden naar ouderenbeleid. Het dreigend tekort aan leerkrachten maakt dat we bereid zijn extra personeel aan te stellen dat op termijn als leerkracht kan instromen of klaar gestoomd wordt.

Personele kengetallen

Chrono verwacht de komende jaren minder leerlingen. Hierdoor daalt de bekostiging. Door de extra middelen voor werkdrukverlaging, extra inzet vanuit de directiekweekvijver en de aanstelling van eigen onderwijsassistenten is het aantal mensen in eigen dienst fors toegenomen. Dit is ook terug te zien in de tabel hieronder.

schooljaar	formatieve bezetting in FTE's			leerlingaantal 1-10
	DP	OP	OOP	
2015-2016	14,7	151,9	14,0	3.058
2016-2017	13,6	147,1	15,1	2.984
2017-2018	12,8	151,8	17,0	2.940
2018-2019	13,7	159,1	23,0	2.844
2019-2020	14,2	156,1	21,2	2.828
2020-2021	14,2	155,1	21,2	2.800
2021-2022	14,2	154,6	21,2	2.810
2022-2023	13,6	151,5	21,2	2.790
teruggang incl 60+	0,6	6,7	0,0	

Let op: bovenstaande is incl. bovenschools personeel en het personeel van het bestuurscentrum.

Onder Directie (DP) vallen de directeuren en adjunct-directeuren van de scholen. Onder Onderwijzend personeel (OP) vallen alle leerkrachten inclusief de bovenschoolse leerkrachten voor Samen opleiden. Onder Onderwijsondersteunend personeel (OOP) vallen de conciërges, onderwijsassistenten, de OOP-ers van de SBO-school, het personeel van het bestuurscentrum en de bestuurder van Chrono.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Werkdrukgeden

In het regeerakkoord is afgesproken dat er structureel middelen vrijkomen voor de verlaging van werkdruk in het primair onderwijs. Deze middelen zijn gedeeltelijk vervroegd beschikbaar gesteld, vanwege het akkoord dat de minister 9 februari 2018 samen met de sociale partners heeft afgesloten.

Alle teams hebben meegedacht over de besteding van de middelen, om er zeker van te zijn dat de extra gelden echt aan werkdrukverlaging worden besteed. Daarom moeten wij in het jaarverslag 2018 opnemen hoe de besluitvorming heeft plaatsgevonden en waar de middelen globaal aan zijn besteed. Het overgrote deel van de werkdrukgeden wordt besteed aan de inzet van personeel. De extra middelen en de inzet daarvan zijn daarom ook opgenomen in het bestuursformatieplan 2018/2019.

Op iedere school is het gesprek gevoerd over de knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor voorzien en bepalen. Dit gesprek vond plaats in het gehele team van leraren, schoolleider en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk wordt besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek is door de schoolleider/ het schoolbestuur een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen in 2018/2019. Dit bestedingsplan moet ter instemming worden voorgelegd aan de personeelsgeleding van de P-MR.

De P-MR van de school wordt na afloop van het schooljaar door de schoolleider/het schoolbestuur geïnformeerd over de besteding van de extra werkdrukmiddelen (BRIN-niveau) in het voorgaande schooljaar. Over de niet-bestede middelen worden door de schoolleider/het schoolbestuur in samenspraak met het team en de P-MR nadere bestedingsafspraken gemaakt conform de doelen en verwachtingen van het bestedingsplan.

SOMMATIE BESTEDING EXTRA MIDDELEN AANPAK WERKDRUK 2018/2019

op niveau schoolbestuur

Budget aanpak werkdruk 2018/2019		€ 442.384,20
Kosten bestedingsplan aanpak werkdruk 2018/2019		€ 442.384,20
<i>waarvan voor personeel</i>	€ 441.584,20	
<i>waarvan voor materieel</i>	€ 800,00	
<i>waarvan voor professionalisering</i>	€ -	
<i>waarvan voor overige bestedingsdoelen</i>	€ -	
Nog te besteden		€ -

3.7 Taakhoud & Arbeidsorganisatie

Geen opmerkingen

3.8 Werving & Selectie

Sollicitatieprocedure Onderwijsassistent

Voor de inzet van de zware zorg middelen wordt tot nu toe gebruik gemaakt van payrollcontracten met onderwijsassistenten. Omdat ook een aantal scholen de extra middelen voor werkdruk graag willen gebruiken voor extra handen in de klas, hebben we een sollicitatieprocedure opgestart om hiervoor mensen te werven.

Begin april is de advertentie in De Toren geplaatst en hebben in totaal bijna 60 mensen gesolliciteerd. Er zijn 11 mensen geselecteerd en aangenomen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

In overleg met onze orthopedagogen worden de onderwijsassistenten ingezet op de scholen voor arrangementen en werkdrukvermindering. Zij worden dus voor een deel uit de middelen voor `zware zorg` betaald.

Open sollicitaties en invalpool

Er ontstaat meer mobiliteit naar en van Chrono. Wij staan bekend als goede werkgever, waardoor mensen die op zoek zijn naar een baan dicht bij huis zich melden. We zien dat aan het dubbele aantal open sollicitaties t.o.v. vorig jaar (15).

We hebben bewust een aantal leerkrachten extra benoemd voor de invalpool, zodat we alvast mensen aan ons binden met het oog op de toekomstige tekorten aan personeel.

Het gevoerde beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag

Chrono hanteert de regels conform de CAO. Het beleid is erop gericht dat voorkomen wordt dat personeelsleden worden ontslagen. Indien daarvan wel sprake is, zal Chrono het betreffende personeelslid op een adequate en financiële verantwoorde manier ondersteunen in het vinden van een andere betrekking. Hierbij kan worden gedacht aan het aanbieden van een loopbaanbegeleidingstraject waarbij een nieuwe werkring buiten het onderwijs wordt gevonden. In het kader van beheersing van uitkeringen na ontslag heeft Chrono een zogenaamde flexibele schil (vervangingspool en medewerkers in dienst van een payroll constructie).

Naleving eigenwachtgeldbepalingen

Het gevoerde beleid betreffende de beheersing van uitkeringen na ontslag (zoals hierboven beschreven) heeft er toe geleid dat er in het verslagjaar slecht 2 ex-medewerkers een wachtgeld PO genieten. De grond voor ontslag van deze medewerkers maakt dat wij automatisch ontheffing genieten en geen herbenoemingsverplichting aan deze medewerkers hebben.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A4 Cultuur en klimaat

Jaarlijks gesprek met de externe vertrouwenspersonen

In 2018 is er één keer gebruik gemaakt van de externe vertrouwenspersoon. De klacht is besproken en naar tevredenheid afgehandeld. Verder is de vertrouwenscommissie één keer benaderd voor advies. Het is fijn dat we gebruik kunnen maken van twee externe vertrouwenspersonen. Daarmee wordt er al met de nodige afstand naar een zaak gekeken en wordt hoor en wederhoor toegepast.

Maatschappelijk verantwoord

Chrono wil maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als organisatie zijn we ons continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de Stichting inhoud te geven. Zo wordt er op de scholen veel aandacht geschonken aan sociaal-emotionele vorming en burgerschap, zijn we onderdeel van een samenwerkingsverband en heeft elke school een ouderklankbordgroep. Daarnaast hebben we ook oog voor duurzaamheid op het moment van renovatie of nieuwbouw van één van onze scholen.

Profilering

Om de marktpositie van Chrono nu en in de toekomst te garanderen, is het noodzakelijk scherp te blijven op een goede profilering. In het kader van Schoolplanontwikkeling gaan alle scholen in het schooljaar 2018 / 2019 aan de slag met visievorming. In mei zijn twee vertegenwoordigers van Hogeschool Saxion in het directieoverleg geweest om over hun visie op profilering te vertellen. Een vijftal scholen gaat met bovengenoemde personen aan de slag om hun visie en profilering opnieuw onder de loep te nemen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A5 Middelen en voorzieningen

Om de financiële verantwoordelijkheid te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control - cyclus van groot belang.

5.1 Begroting en beleid

Meerjarenbegroting

Binnen Chrono wordt gewerkt met een meerjarenbegroting voor 4 jaren en met investeringsbegrotingen voor minimaal 10 tot 15 jaren. De totale begroting van Chrono wordt gevormd door de begrotingen van de scholen, de begroting van het bestuurscentrum, de bovenschoolse begroting en de personele begroting. De schooldirectie is verantwoordelijk voor de "eigen" schoolbegroting. In de toelichting bij de meerjarenbegroting van Chrono en de scholen is steeds een toelichting gegeven over de wijze waarop (nieuw) beleid is vertaald in geld. Vervolgens zijn de begrotingen besproken in het College van Bestuur, het directeurenoverleg, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht.

Na vaststelling van de begroting legt het College van Bestuur vier keer per jaar verantwoording af over de financiële stand van zaken. Voor de aanlevering van de financiële informatie werd in 2018 gebruikt gemaakt van ObTopics welke door het administratiekantoor ObT up-to-date werd gehouden. Verder wordt er in het voorjaar een meerjarenbestuursformatieplan gemaakt.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift Beleggen, Belenen en derivaten zijn vertaald in het Treasurybeleid van Chrono en zijn een afgeleide van de regelgeving van het ministerie. De liquide middelen zijn geparkeerd op een reguliere spaarrekening, waarbij er sprake is van een marktconform rentetarief. Deze situatie is in 2018 gecontinueerd. In 2018 zijn er gesprekken gevoerd over risicospreiding en rendement. T.a.v. risicospreiding en rating is besloten alle liquide middelen bij de Rabobank te laten. Er is ook gekeken naar meer rendement maar gezien de marktomstandigheden en het beleid was dit niet haalbaar voor Chrono.

Centrale inkoop om kostenbesparingen te realiseren

Binnen Chrono wordt gesproken over mantelcontracten / centrale inkoop. Dit om kosten te besparen zonder aan kwaliteit en faciliteiten te hoeven inleveren, zodat er zoveel mogelijk geld overblijft voor het primaire proces. Daarnaast dringt het administratieve lasten op de scholen terug en bevordert het het goed doorlopen van het inkoopproces volgens de aanbestedingsrichtlijnen. De focus ligt tot nu toe op zaken die het onderwijsproces niet direct raken.

Voor een aantal zaken is dit inmiddels wel gerealiseerd: multifunctionals, alarmopvolging, controle speeltoestellen, afscheidscadeau groep 8, papier, gas, hardware, ICT-beveiliging, payroll, internetabonnementen, schoonmaak voor 6 scholen, onderhoud noodverlichting, onderhoud brandblusmiddelen, leerling-administratiepakket, verzekeringen, onderhoud en schoonmaken dak/goten, websites, administratiekantoor, vuilafvoer, elektra, onderhoud inbraakinstallaties en NEN3140-keuringen.

In 2018 zijn er geen zaken centraal ingekocht. Er zijn nog wel niet mantelcontracten met diverse partijen als het gaat om onderhoud (CV, brandmeldinstallatie, brandveiligheid). Deze contracten gaan de Europese aanbestedingsgrens niet te boven. In het proces om te komen tot deze contracten wordt sinds 2015 gehandeld volgens de nationale aanbestedingsregels. Het is de bedoeling om ook deze contracten op termijn in een mantelcontract om te zetten. Dit geldt ook voor de contracten t.a.v. telefonie.

 M A Z A R S

24 JUN 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Speciale vermelding voor het contract met het administratiekantoor. Door het faillissement van OSGMetrium op 7 september 2015 en de beslissing van Chrono om de administratie per 1-1-2016 elders onder te brengen heeft Chrono het contract voor 2016 niet Europees kunnen aanbesteden gezien de korte termijn. Voor 2018 is het contract met ObT gecontinueerd. Sinds augustus 2016 maakt Chrono ook gebruik van het Mobiliteitscentrum gelieerd aan het ObT voor het verzorgen van (ziekte)vervangingen op korte en lange termijn.

Investeringsbeleid

Elke school heeft zijn eigen investeringsbegroting voor ICT, meubilair en methoden voor minimaal 15 jaar. Investerings worden opgevoerd in het jaar dat de school verwacht dat ze nodig zijn. Met het bespreken van de begrotingen wordt gekeken of het qua exploitatie ook verantwoord is deze investeringen te doen. Als de investeringen gebeuren zijn de schooldirecteuren bevoegd de nota's te tekenen voor akkoord tot het bedrag dat opgenomen is in de investeringsbegroting.

In 2018 zijn er binnen Chrono ICT wederom vernieuwingen doorgevoerd. Er zijn voornamelijk tablets en Chromebooks aangeschaft en draadloze netwerken aangelegd. In totaal zijn de investeringen in ICT in 2018 € 129.537,- geweest. De begroting was € 193.881,-. In 2018 zijn er veel Snappets retour gegaan.

Ook zijn er op veel scholen wederom methodes vervangen. De investeringsbegroting OLP (onderwijsleerpakket) geeft precies aan welke methode in welk jaar vervangen moet worden. Deze investeringsbegroting is een uitvloeisel van het schoolplan van de school. In vervanging van methoden is in 2018 door alle scholen gezamenlijk € 107.893,- geïnvesteerd. Dit is meer dan voorgaande jaren, maar fors minder dan begroot (€ 299.500,-). Dit komt doordat de aanschaf van digitale methoden sinds 2014 een grote vlucht heeft genomen. Hierbij zijn er alleen licentiekosten en zijn er geen papieren methoden meer. Veelal gaat dit gepaard met de aanschaf van tablets en Chromebooks via de investeringsbegroting ICT. Scholen maken gedurende het schooljaar vaak andere keuzes dan begroot.

Binnen Chrono wordt er regelmatig meubilair aangeschaft (zitmeubilair voor leerlingen en personeelsleden, meubilair voor de personeelskamer en kasten). In 2018 is er voor € 96.168,- aangeschaft. Dit is minder dan begroot (€ 139.759,-).

Investeringsbedrag	ICT	OLP	Meubilair	Totaal
2008	137.415	260.726		398.141
2009	156.518	244.337		400.855
2010	33.470	160.762	97.073	291.305
2011	22.123	183.672	79.624	285.419
2012	152.177	110.103	95.143	357.423
2013	178.873	167.660	40.260	386.793
2014	148.788	90.761	54.935	294.484
2015	188.312	52.885	208.947	450.144
2016	158.008	85.805	140.665	384.478
2017	122.189	144.470	121.591	388.251
2018	129.537	107.893	96.168	333.597

5.2 Voorzieningen voor het personeel

Chrono heeft 2 voorzieningen voor het personeel: de voorziening jubilea en de voorziening duurzame inzetbaarheid.

Voorziening jubilea

Deze voorziening is getroffen om de kosten te bestrijden voor de jubileumgratificatie waar personeelsleden van Chrono recht op hebben als deze 25 of 40 jaren in het onderwijs werkzaam zijn. Volgens een gemaakte berekening blijkt dat er eind 2018 € 164.580,- in de voorziening jubilea diende te zitten.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO zijn er afspraken gemaakt t.a.v. duurzame inzetbaarheid van personeel. Er is bepaald dat alle schoolbesturen hiervoor een voorziening moeten creëren als er personeelsleden zijn die uren gespaard hebben. Na een inventarisatie blijkt er eind 2018 een voorziening nodig te zijn ter hoogte € 193.420.

5.3 Analyse financieel resultaat

Hieronder volgt de analyse van het financieel resultaat. De huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een gezonde financiële basis. 2018 is afgesloten met een voordelig exploitatiesaldo, voordeliger dan begroot.

Samenvatting exploitatieresultaat (in euro's)						
	<u>Realisatie</u>	<u>Realisatie</u>	<u>Realisatie</u>	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2018</u>
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	14.987.646	15.580.597	16.326.820	16.548.256	16.182.535	17.488.450
3.2 Overige overheidsbijdragen	131.818	144.014	101.060	99.879	127.941	154.537
3.5 Overige baten	489.579	177.963	227.580	278.142	237.838	363.427
Totaal BATEN	15.609.043	15.902.574	16.655.460	16.926.277	16.548.315	18.006.414
4.1 Personele lasten	13.683.386	13.287.725	13.544.800	14.188.629	13.780.922	14.845.421
4.2 Afschrijvingen	334.219	363.344	388.660	397.755	400.855	392.529
4.3 Huisvestingslasten	923.930	1.319.409	1.322.800	1.340.898	1.478.645	1.253.675
4.4 Overige lasten en leermiddelen	990.284	1.143.814	1.164.300	1.103.668	1.096.010	1.197.854
Totaal LASTEN	15.931.819	16.114.292	16.420.560	17.030.950	16.756.433	17.689.478
Saldo BATEN en LASTEN	-322.776	-211.718	234.900	-104.673	-208.118	316.936
Saldo FIN. BATEN en LASTEN	51.306	33.267	16.310	3.672	-500	-395
EXPLOITATIESALDO	-271.470	-178.451	251.210	-101.001	-208.618	316.541

Voor het jaar 2018 hadden we een negatief resultaat begroot van € 208.618,-. Het werkelijke resultaat van 2018 is € 316.541,- positief en wijkt daarmee positief af van de jaarbegroting. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de jaarbegroting 2018 weergegeven.

1	Voordeel rijksinkomsten	€ 1.305.915
2	Voordeel gemeentelijke bijdrage	€ 26.596
3	Voordeel overige baten	€ 125.589
4	Nadeel personele kosten	€ 896.995
5	Voordeel afschrijvingen	€ -8.327
6	Voordeel huisvestingslasten	€ -57.467
7	Nadeel overige lasten	€ 101.843
8	Voordeel financiële baten en lasten	€ 105
	Totaal voordeel t.o.v. de begroting 2017	€ 525.159

Ad1 Voordeel rijksinkomsten (3.1)

- De personele bekostiging, het fusiegeld, de prestatiebox en het BPA-budget zijn behoorlijk meer geïndexeerd dan waar rekening mee gehouden was in de begroting (samen € 1.077.084,-).
- In 2018 zijn er diverse subsidies ontvangen (€ 35.445), bijvoorbeeld voor onderwijs aan asielzoekerskinderen.
- In 2018 heeft Chrono meer geld gekregen van het samenwerkingsverband dan verwacht (€ 193.000,-). Dit was het overschot van 2018 met daarbij een hogere indexatie dan verwacht.

Ad2 Voordeel gemeentelijke bijdrage (3.2)

In 2018 heeft de MarsWeijde voor 4 groepen eerste inrichting gehad terwijl er voor 2 groepen begroot was.

Ad3 Voordeel overige baten (3.5)

Dit wordt veroorzaakt door:

- extra geld van het SWV doordat het SWV deelname aan werkgroepen door personeel van Chrono heeft vergoed (€ 7.000,-)
- nabetaling vanuit het samenwerkingsverband aangaande 2017 voor leerkrachten die les hebben gegeven aan de HBG-groep (€ 24.000,-)
- enkele scholen hebben subsidies ontvangen (muziek) (€ 33.000,-)
- detachering van meer vaste personeelsleden dan begroot (€ 38.049,-)
- bijdrage van Stichting Vrienden van de Akker voor de instroomgroep (€ 8.540,-)
- meer subsidie vanuit ViSio en Barthimeus voor kinderen met een handicap (€ 15.000,-)

Samen € 125.589,- Deze zaken waren tijdens het maken van de begroting 2018 nog niet bekend.

Ad4 Nadeel personele kosten (4.1)

Dit wordt veroorzaakt door:

- Stijging van de werkgeverslasten van 2,5 % voor geheel 2018 als gevolg van salarisverhogingen. De salarisverhoging gaat per september in. Daarnaast nog een eenmalig bedrag met terugwerkende kracht vanaf januari. In totaal is dit € 390.000,-.
- Extra personele inzet in het kader van werkdrukverlaging (€ 152.000,-).
- Extra personele inzet in het kader van instroomgroepen (€ 25.000,-).
- Meer uitgaven voor scholing en vervanging scholing (€ 60.000,-).
- Meer ouderschapsverlof (€ 15.000,-).

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

- f) Meer BAPO (€ 8.000,-).
- g) Meer inhuur specialisten voor zorgleerlingen (€ 10.000,-).
- h) Meer inzet kwaliteitszorg (€8.000,-).
- i) Meer kosten op de post detachering bij het AZC's (€ 51.000,-).
- j) Meer onderwijsassistenten dan begroot (€ 83.000,-)
- k) Minder vergoeding van het UWV voor zwangerschappen en een teruggedraaide vergoeding (samen € 79.000,-).
- l) Extra dotatie naar de voorziening duurzame inzetbaarheid en jubilea door de gestegen werkgeverslasten.

Ad5 Voordeel afschrijvingslasten (4.2)

De werkelijke afschrijvingslasten waren iets lager dan begroot doordat bepaalde investeringen uitgesteld zijn.

Ad6 Voordeel huisvestingslasten (4.3)

- a) Per april 2017 is het mantelcontract voor elektraverbruik ingegaan via een nieuwe aanbieder. Hierdoor zijn er in 2018 eindafrekeningen geweest waarbij bijna alle scholen geld terug hebben gekregen. Naar aanleiding hiervan is ook het voorschot per maand lager (€ 10.500,-).
- b) Minder gas en water verbruik (€ 8.100,-).
- c) Minder uitgaven voor dagelijks onderhoud bij diverse scholen vanwege de aanstaande nieuwbouw en renovaties (€ 4.000,-).
- d) Minder uitgaven voor externe inhuur projectbegeleiding dan begroot omdat de renovaties van de Akker en de Spreng-El zijn opgeschoven naar 2019/2020 (€ 25.000,-).
- e) Minder uitgaven voor maken van installatie- en vloertekeningen vanwege het doorschuiven naar 2019 (€ 2.200,-).
- f) Minder uitgaven dan begroot voor de verhuizing PWS omdat dit is doorgeschoven naar 2019/2020 (€ 7.667,-).

Ad7 Nadeel overige lasten (4.4)

De overige lasten betreffen de leermiddelen en de administratieve lasten. De werkelijke lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- a) Het niet opgenomen zijn in de begroting van de accountantskosten (€ 15.000,-).
- b) Meer uitgaven voor het Mobiliteitscentrum dan begroot (€ 8.000,-).
- c) Het niet opgenomen zijn in de begroting van de kosten voor vakbondsfaciliteiten (€ 8.000,-).
- d) Overschrijding op licenties van leermiddelen (€ 48.000,-) door de overgang van papieren methoden naar digitale methoden. Dit hangt samen met de onderschrijding bij investeringen in leermethoden.
- e) Meer kosten voor abonnementen dan begroot door o.a. de aanschaf van MijnSchoolplan (€ 4.000,-).
- f) Niet begrote uitgaven voor muziek (€ 19.000,-). Dit hangt samen met de subsidies voor muziek die gekregen zijn.

Ad8 Voordeel financiële baten en lasten

Dit voordeel wordt veroorzaakt door meer rente dan begroot.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

5.4 Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. Elk kengetal voldoet aan de minimumnorm, die door het ministerie daaraan is gesteld. Vanzelfsprekend volgt Chrono deze.

Financiële kengetallen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Norm
Balans/ vermogensbeheer											
Kapitalisatiefactor in %	47	44	43	44	49	47	47	49	51	54	Max.35%
Weerstandvermogen in %	18	19	19	19	24	23	20	21	20	21	
Solvabiliteit 1 in %	64	71	72	70	72	74	69	66	62	58	Min. 50%
Exploitatie/ budgetbeheer											
Rentabiliteit in %	0	0	-1	0	6	-2	-1	2	-1	2	0 tot 3%
Liquiditeit	2,6	2,4	2,8	3,0	3,2	3,6	3,8	3,8	4,4	4,3	min. 2

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor wordt bepaald door het totaal kapitaal (exclusief gebouwen en terreinen) te delen op de totale baten (incl. financiële baten). Dit kengetal wordt gehanteerd om te signaleren of het kapitaal al dan niet efficiënt wordt benut. Als signaleringsgrens geldt voor ons bestuur een bovengrens van 35,0%. De kapitalisatiefactor voor Chrono voor 2018 is 54%. Dit is ruim boven de grens en duidt op een inefficiënte benutting van het kapitaal.

Weerstandvermogen

Als buffer voor onvoorziene risico's is een weerstandvermogen opgebouwd. Bij de berekening van dit kengetal is het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa, afgezet tegen de totale rijksbijdragen. Dit is geen voorgeschreven kengetal meer vanuit OCW, maar geeft nog steeds een goed beeld van de financiële veerkracht. Deze is voor Chrono voor 2018 21%.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "eigen vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre Chrono in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De waarde van dit kengetal is ultimo 2018 berekend op 58%. Dit is hoger dan vastgelegde minimum van 50%.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. De rentabiliteit in 2018 bedroeg 2%.

Liquiditeit

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook de betalingen van de salarissen en de bekostiging van de investeringen, kan voldoen. De liquiditeit over 2018 bedraagt 4,3. Dit is ruim meer dan het vastgestelde minimum van 2.

5.5 Continuïteitsparagraaf / Meerjarenperspectief

Hieronder is het meerjarenperspectief opgenomen zoals dit in december 2018 is opgesteld en vastgesteld. In dit meerjarenperspectief is er:

- uitvoering gegeven aan het bestaande beleid
- rekening gehouden met het Koersdocument 2018-2022
- ingezet op het terugdringen van de formatie in verhouding tot de krimp van het aantal leerlingen, maar tegelijkertijd ook rekening gehouden met het tekort aan leerkrachten
- ingezet op kostenbesparingen m.b.t. de huisvestingsuitgaven
- rekening gehouden met indexatie van de bekostiging zoals door de PO-raad is aangegeven.

Begroting 2019 en meerjarenperspectief					
	<u>realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Begroting</u>	<u>Begroting</u>	<u>Begroting</u>
	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Aantal leerlingen	2.844	2.828	2.800	2.810	2.790
3.1 (Rijks)bijdragen OCW	17.488.450	17.381.297	17.074.090	17.284.735	17.360.841
3.2 Overige overheidsbijdragen	154.537	97.615	111.986	98.059	98.063
3.5 Overige baten	363.427	224.238	218.083	218.878	217.064
Totaal BATEN	18.006.414	17.703.150	17.404.159	17.601.672	17.675.968
4.1 Personele lasten	14.845.421	14.761.360	14.494.659	14.629.278	14.753.498
4.2 Afschrijvingen	392.529	386.212	423.060	439.181	410.061
4.3 Huisvestingslasten	1.253.675	1.466.970	1.404.109	1.410.723	1.402.277
4.4 Overige lasten en leermiddelen	1.197.854	1.188.352	1.152.301	1.158.741	1.167.625
Totaal LASTEN	17.689.478	17.802.896	17.474.128	17.637.923	17.733.461
Saldo BATEN en LASTEN	316.936	-99.746	-69.970	-36.250	-57.493
Saldo FIN. BATEN en LASTEN	-395	-500	-500	-500	-500
EXPLOITATIESALDO	316.541	-100.246	-70.470	-36.750	-57.993

Hieronder volgt een toelichting per onderdeel. De nummering komt overeen met de nummering in de tabel.

Ad 3.1 Rijkssubsidie

De rijksinkomsten worden per leerling uitbetaald en bestaan uit subsidie voor personeel, personeelsbeleid, materiaal, gebouwonderhoud en zorg.

Sinds 2015 is de PO-raad actief met het in kaart brengen van de verwachte meerjarenbekostiging zodat de schoolbesturen dit kunnen gebruiken bij hun meerjarenperspectief. Dit is een handige leidraad om nieuwe ontwikkelingen te kunnen volgen.

Zoals te zien is in de tabel lopen de rijksinkomsten richting 2019 op. Dit komt door verhoging van de bekostiging; ondanks een dalend leerlingaantal en ondanks een verschuiving van onderbouwleerlingen naar de bovenbouw. Verder worden de zorggelden sinds augustus 2014 ondergebracht bij de rijkssubsidies en niet meer bij overige baten. Feitelijk komen de zorggelden via het samenwerkingsverband.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Vanaf 2021 gaat de bekostiging per leerling stijgen doordat er middelen beschikbaar gesteld worden voor de verlaging van de werkdruk.

Ad 3.2 Overige overheidsbaten

De overige overheidsbaten bestaan uit gelden van de gemeente voor het gymlokaal dat de PWS nog heeft (€ 15.000,- per jaar). Verder krijgt Chrono van de gemeente een subsidie voor leerlingenzorg (€ 79.000,- per jaar). Ook ontvangt Chrono bedragen van de gemeente voor de eerste inrichting van een basisschool voor meubilair en methoden op het moment dat een school groeit. De verwachting is dat hiervoor € 16.000,- komt in 2020 voor de MarsWeijde.

Ad 3.5 Overige baten

Dit is een bedrag voor verhuur van lokalen en het betreft een vergoeding voor uitleen van personeel.

Scholen proberen wel om de overige leegstaande lokalen te verhuren maar dit is niet makkelijk. Vanuit Chrono wordt ook geprobeerd om lokalen te verhuren. In 2019 detacheert Chrono personeel bij het AZC, bij Arcade, in het VO en bij het samenwerkingsverband.

Ad 5.1 Financiële baten

In het overzicht is te zien dat de financiële baten dalen als gevolg van een sterk gedaald rentepercentage. Verder zijn de effecten van de hand gedaan om zo te voldoen aan het meest recente statuut Beleggen, Belenen, Derivaten voorgeschreven door OCW.

Op dit moment zijn er geen aantrekkelijke mogelijkheden om de rente-opbrengsten te verhogen.

Ad 4.1 Personele lasten

Bij dit onderdeel staan alle personele lasten van geheel Chrono. Dit betreft de werkgeverslasten voor directie, leerkrachten, administratief personeel, conciërges en het personeel op het bestuurscentrum.

Daarnaast betreft het ook de scholingskosten, de payrollkosten, de kosten voor ouderschapsverlof, de kosten voor BAPO en jubilea, de kosten voortvloeiend uit coachingstrajecten, de kosten voor zorg aan leerlingen en de kosten voortvloeiend uit de Lief- en Leedregeling. Verder is rekening gehouden met instroomgroepen. Voor vervanging is rekening gehouden met de interne vervangingspool.

De personele lasten zijn opgesteld n.a.v. de personele bezetting per 1-1-2019. Wijziging als gevolg van uitstroom, verlof en ziekte zijn, voor zover bekend, meegenomen. Over 2019 verwachten we een bezetting van 197 fte (zie tabel hieronder) en € 14.800.000,- aan uitgaven.

Voor de periode 2019 t/m 2022 zien we de volgende bijzonderheden:

- Een wederom moeilijk te voorspellen bedrag voor ouderschapsverlof. Op basis van het verleden zien we dat dit niet stabiel is. In 2013 was dit bijvoorbeeld € 65.000,- en voor 2019 is er € 238.000,- begroot.
- Een grillig verloop van de vervangingskosten. In 2015 was dit € 565.000,- en in 2019 wordt dit ingeschat op € 700.000,-.
- Het in dienst nemen van 3 zij-instromers om na maximaal 2 jaar zelfstandig als leerkracht aan de slag te kunnen.
- Moeilijk te voorspellen kosten voor begeleidingstrajecten van zieke werknemers.
- Een hoger bedrag voor nascholing als gevolg van het opleiden van nieuwe directeuren (meerbedrag van € 30.000,-).
- Er is geen rekening gehouden met ontslag, omdat er geen inkomstenvermindering is tussen 2019 en 2020 en de inkomsten het jaar daarop weer verder zullen stijgen door de verhoging van de middelen voor werkdrukvermindering.

M M A Z A R S

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

- Gezien de krapte op de arbeidsmarkt wil Chrono extra personeel aan zich binden. De interne invalpool (A-pool) vormt een flexibele schil rond het vaste reguliere personeel. Bij een teveel aan vast personeel kan boventallig personeel in de invalpool geplaatst worden. Maar ook andersom behoort instroom naar een eigen groep op een van onze scholen tot de mogelijkheden voor de A-poolers. Voor 2019 en 2020 is het dus zo dat Chrono meer personeel heeft dan nodig is.

Overzicht personeelsleden scholen in werktijdfactoren per jaar

In dit overzicht zijn alle vaste personeelsleden opgenomen inclusief de mensen die benoemd zijn in de invalpool (pool A). Uit deze tabel is op te maken dat er de komende jaren een teruggang in vaste personeelsleden te zien is. Tijdelijke benoeming voor instroomgroepen worden via payroll opgevuld. Hierdoor stijgen de kosten wel, omdat er over payroll-benoemingen 21% BTW betaald moet worden.

Tussen 2019 en 2020 zien we een forse daling van het aantal fte's op de scholen. Dit komt o.a. doordat CBS 't Kompas gaat fuseren met OBS Den Velde en hierdoor het personeel overgaat naar Onderwijsstichting Arcade. Verder lopen er een aantal benoemingen af per 1 augustus die in eerste instantie niet opgevuld worden.

FTE's	2019	2020	2021	2022
Scholen incl. vermindering a.g.v. natuurlijk verloop **	163,1	159,7	161,1	161,3
Payroll-benoemingen scholen in wtf **	2,0	2,0	2,0	2,0
A-pool	8,2	9,1	9,1	9,1
Bestuurscentrum	4,8	4,8	4,8	4,8
Bovenschools	3,7	3,7	3,7	3,7
Ouderschapsverlof	5,1	2,1	0,5	0,0
BAPO	6,1	6,1	6,1	6,1
Zware zorg **	4,1	3,9	3,9	3,9
Vermindering na RDDF	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	197,0	191,3	191,2	190,9

- Bestuurscentrum: Er is afgesproken dat het personeel op het bestuurskantoor maximaal 3% mag kosten van de totale kosten van het personeel op de scholen. De bezetting van het bestuurskantoor blijft binnen deze afspraak. Verder wordt dit ook getoetst aan landelijke normen. Ook hierin zien we dat Chrono geen groot opgetuigd bestuurskantoor heeft. Verder speelt de ontwikkeling dat een aantal zaken vooral op huisvestingsgebied meer vanuit het bestuurscentrum geregeld gaan worden, zodat de scholen ontzorgd worden. Hierdoor kan de directie-formatie teruglopen.
- Bovenschools: dit betreft de systeembeheerder, kwaliteitszorgmedewerker, onderhoudsmedewerker, personeelsleden die tijd krijgen voor scholing en de kweekvijver-kandidaten, de GMR-leden, de begeleiders van startende leerkrachten en 2 orthopedagogen.
- Chrono heeft een aantal mensen in dienst om extra aandacht te kunnen geven aan leerlingen die het lastig hebben (onderwijs-assistenten en leerkrachten). Het is denkbaar dat dit aantal in de toekomst hoger wordt doordat inhuur van mensen vervangen gaat worden door in dienst nemen van mensen.
- Als er gekeken wordt naar het aantal onderwijsgevend fte's per leerling (zie **) voor 2019 en 2020, dan zien we dat dat 0,06 fte is. Als we dit afzetten tegen het aantal leerlingen in 2022 dan zouden we genoeg hebben aan 159,6 fte. Volgens de verwachting nu hebben we dan 161,3 fte.

M **MAZARS**

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Ad 4.2 Afschrijvingen

Vanaf 2006 wordt de afschrijvingssystematiek gehanteerd. Er is te zien dat de afschrijvingslast stijgt tot aan 2021. Dit is het gevolg van het doen van investeringen door de scholen op het gebied van ICT, meubilair of methoden. Op dit moment zien we dat scholen in de overgang zitten van papieren methoden naar digitale methoden en vaak nog dubbele lasten hebben doordat de papieren methoden nog niet zijn afgeschreven en de digitale methode al wel is aangeschaft.

Ad 4.3 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten betreffen huur, kosten voor klein onderhoud, kosten voor groot onderhoud, dotaties richting de voorziening onderhoud, nutsvoorzieningen, vuilafvoer, schoonmaak en kosten voor het beheer van de gebouwen.

Bij de huisvestingslasten is te zien dat deze vanaf 2015 stijgen door een hogere dotatie aan de voorziening onderhoud. Dit is het gevolg van de Wet Overheveling buitenonderhoud. Schoolbesturen zijn sinds 2015 ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud; voorheen was dit de gemeente. Vanaf 2018 dalen deze lasten als gevolg van het buiten gebruik stellen van lokalen.

Chrono krijgt dus te maken met (nog meer) leegstand van lokalen. Hierover blijven we in gesprek met de gemeente. De 9 gezamenlijke schoolbesturen en de gemeente streven er naar het aantal vierkante meters in verhouding te brengen met het aantal leerlingen en om gebouwen energiezuiniger te maken. Wel blijft het spannend of de gemeente genoeg budget kan vrijmaken om renovaties te realiseren en om meerdere scholen onder één dak te brengen.

Daarnaast blijven we zelf kijken naar besparingen op het gebied van onderhoud, nutsvoorzieningen en schoonmaak. Ter illustratie: In 2011 gaf Chrono € 32 per m2 uit aan huisvesting (zonder groot onderhoud) en in 2017 was dit gestegen naar € 36 per m2. In 2011 gaf Chrono € 239 per leerling uit aan huisvesting en in 2017 was dit gestegen naar € 298 per leerling.

Ad 4.4 Overige lasten

De overige lasten betreffen kopieerkosten, kantoorbenodigdheden, telefoon, inhuur administratiekantoor, contributies, verzekeringen, kwaliteitszorg en kosten van de Raad van Toezicht.

In het meerjarenperspectief blijven deze lasten redelijk stabiel. Wel stijgen de kosten per leerling. In 2013 waren de kosten € 180,- per leerling en de verwachting is dat dit in 2022 richting de € 210,- gaat. Voor een goede vergelijking zijn de uitgaven als gevolg van de subsidie bijzondere bekostiging eruit gelaten. De verhoging wordt deels veroorzaakt door de daling van het leerlingaantal maar ook door meer kosten voor kwaliteitszorg en de AVG. Wij verwachten nog wel besparingen te kunnen realiseren op gebied van telefonie (opzeggen van lijnen en/of bellen via internet) en op het gebied van contributies.

Ad 4.4 Leermiddelen

De post leermiddelen is een totaal van de verbruiksmaterialen op de scholen, abonnementen en licenties behorende bij methoden en culturele vorming. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van het aantal leerlingen.

De kosten per leerling stijgen: In 2014 waren de kosten € 162,- en de verwachting is dat dit in 2021 € 205,- is. Dit is het gevolg van zowel digitale methoden als nog niet afgeschreven papieren methoden. Dit zal onderwerp van gesprek blijven bij de directeuren. Indien mogelijk zal er bijgestuurd worden. In basis ligt dit bij de directeuren met daarbij sturing vanuit het bestuurscentrum.

24 JUNI 2019

30

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

Ad 5.2 Financiële lasten

De financiële lasten betreffen bankkosten. Deze kosten liggen redelijk vast nu we onze financiële reserves uitsluitend in spaarproducten van een bancaire instelling hebben ondergebracht.

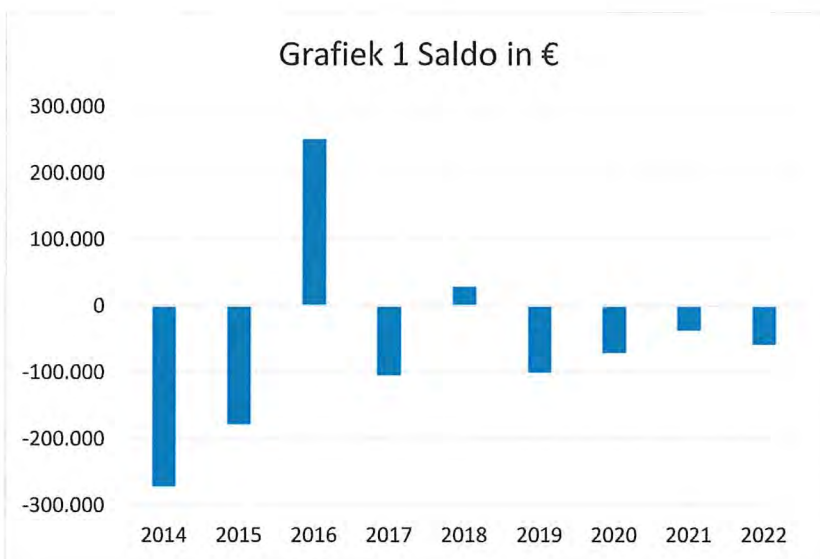
Totale lasten en saldo

Zoals te zien is zijn de totale lasten richting 2022 redelijk stabiel. Zie grafiek 2 en 3 aan het einde van de paragraaf voor de verdeling van de totale lasten.

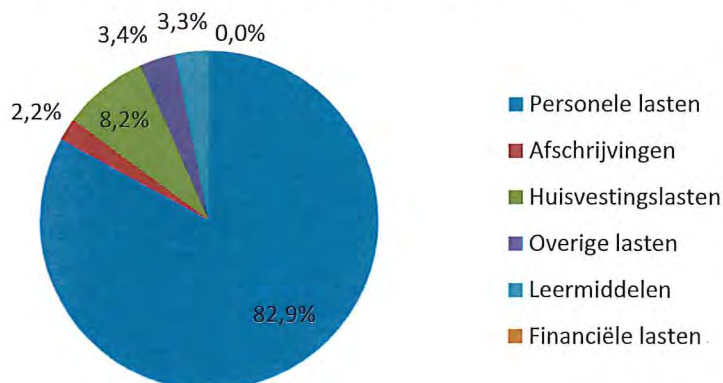
Chrono wacht in 2019 een verlies van € 100.000,- en kleine verliezen richting 2022. Dit wordt veroorzaakt door een aantal zaken:

- 1) Extra investeringen in scholing van ongeveer € 30.000,-.
- 2) Meer onderwijzend personeel in enig jaar dan waarvoor Chrono bekostigd wordt en een hoog deeltijdpercentage. Dit heeft als gevolg dat er ook meer kosten zijn voor scholing, BAPO, ouderschapsverlof en voor compensatieverlof na zwangerschapsverlof.
- 3) Investerings in ICT en digitale methoden terwijl de papieren methoden nog niet zijn afgeschreven. Op jaarbasis is dit een extra last van € 55.000,-.
- 4) Leegstand van lokalen van ongeveer 2.630 m². Als we de leegstand wel bekostigd zouden krijgen dan zou dit een bedrag van ongeveer € 260.000,- opleveren.

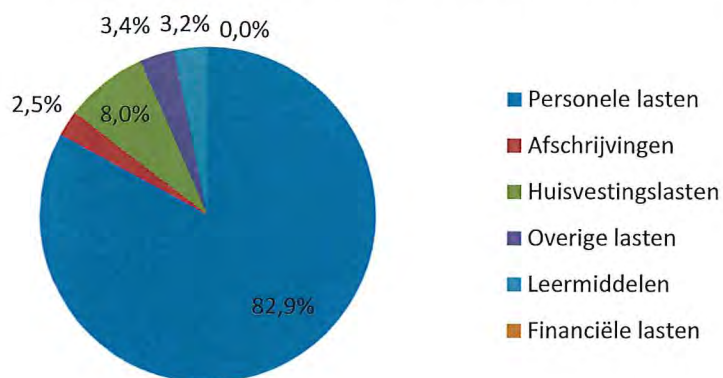
Gezien de tekorten blijft Chrono kritisch kijken naar bovenstaande zaken. Wel vindt Chrono het van groot belang dat de leegstand niet ten koste mag gaan van het primaire proces (o.a. investeringen in ICT en leermiddelen). Verder vindt Chrono het van belang ook in de toekomst voldoende personeel te houden gezien het lerarentekort.

Grafiek 2 Verdeling lasten 2019

Grafiek 3 Verdeling lasten 2022

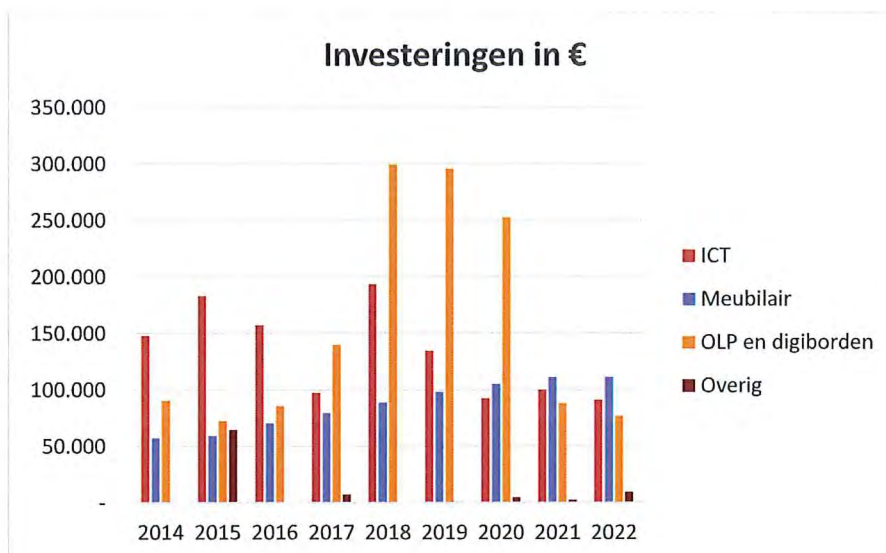

Investeringsplannen

Hieronder is in de tabel weergegeven hoeveel er geïnvesteerd is de afgelopen jaren en hoeveel er geïnvesteerd gaat worden de komende jaren. Ook is dit in een grafiek weergegeven. (Bron: meerjarenbegroting 2019-2022, versie december 2018)

Chrono richt zich de komende jaren op het verbeteren van de onderwijskwaliteit en doet hiervoor ondersteunende investeringen. Zo wordt er in de periode 2019 - 2022 o.a. geïnvesteerd in het vernieuwen van leermethoden en wordt verder gegaan met het vernieuwen / vervangen van de ICT. Verder wordt er geïnvesteerd in het vervangen van afgeschreven meubilair.

	Realisatie 2014	realisatie 2015	realisatie 2016	realisatie 2017	verwachting 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	Begroting 2022
ICT	148.090	183.260	157.381	97.326	193.881	134.834	92.900	100.100	91.280
Meubilair OLP en digiborden	57.419	59.679	70.443	79.820	89.083	98.255	105.498	111.344	111.461
Overig	698	64.630	626	7.428	460	500	4.900	2.500	9.500
TOTAAL	296.968	380.199	314.255	389.014	384.770	644.387	544.984	439.259	268.600

Balans

Hieronder worden de balans en de kengetallen weergegeven welke horen bij de meerjarenbegroting. Tevens is de realisatie van 2018 opgenomen.

	realisatie 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
Activaposten op 31-12	2018				
Vaste activa					
Gebouwen en terreinen	35.420	35.423	35.423	35.423	35.423
Inventaris en apparatuur en OLP	1.935.890	2.411.567	2.432.716	2.253.885	2.044.005
Financiële vaste activa	240.390				
Vlottende activa					
Vorderingen	1.583.600	1.167.136	1.159.565	1.152.070	1.144.650
Liquide middelen	5.975.240	5.003.242	4.850.032	5.294.068	5.465.838
Balanstotaal	9.770.540	8.617.368	8.477.736	8.735.447	8.689.916

	realisatie 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
Passivaposten op 31-12	2018				
Eigen vermogen	5.689.350	5.298.107	5.227.638	5.190.887	5.132.894
Voorzieningen	2.341.020	1.902.006	1.842.276	2.146.075	2.167.781
Schulden	1.740.170	1.417.255	1.407.823	1.398.485	1.389.241
Balanstotaal	9.770.540	8.617.368	8.477.736	8.735.447	8.689.917

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

In de tabellen hierboven is goed te zien dat het vermogen richting 2022 afneemt al gevolg van negatieve exploitatiebegrotingen. Verder is te zien dat de vaste activa fluctueert als gevolg van het doen van investeringen en afschrijvingen. De vorderingen en de schulden zijn de komende jaren redelijk stabiel, evenals in het verleden.

Kengetallen vermogensbeheer	2019	2020	2021	2022
Weerstandvermogen	17	16	17	18
Solvabiliteit in %	62	62	60	59
Kengetallen budgetbeheer				
Liquiditeit	4,4	4,3	4,6	4,8
Rentabiliteit in %	-0,6	-0,4	-0,2	-0,3
Overige kengetallen				
Verh.pers.lst / tot.lst in % Chrono	83	83	83	83
Verh.pers.lst / rijksbijdr. in %	85	85	85	85

Risico-analyse en risicobeheersing

In 2015/2016 kreeg het uitvoeren van een goede risico-analyse een impuls/vervolg. Het document risicomanagement is destijds opgesteld. Hieronder de risico's met een hoog risico. In 2018 zijn veel aktiepunten uit de totale lijst opgepakt. In 2019 wordt er een nieuw traject risicomanagement opgestart samen met Infinite. Doel is om te komen tot een verantwoorde koppeling van risico's aan middelen en het bepalen van stuurgetallen en het maximaal benodigde vermogen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

INK	Risiko's/gevaar	Kans	Gevolgen	Maatregelen
		LMH		
Management van onderwijskundige en ondersteunende processen	a) Leerlingen- krimp lange termijn	H	Mogelijke sluiting kleine scholen	Dit is geen risico, maar een constatering
			Leegstand	Marktaandeel is verhoudingsgewijs niet gedaald
			Onderwijskwaliteit onder druk	Imago stevig neerzetten
				Zorgen voor actuele relevante prognoses
				Leerlingenstromen hebben we goed in beeld.
	d) Passend Onderwijs	H	Meer leerlingen met cognitieve problemen op eigen school opvangen	Basiszorg op elke school op orde
			Verbrede opvang op SBO	Zorg dichterbij de leerlingen brengen
				Inzet deskundigheid Chrono personeel optimaliseren
				Inzet orthopedagogen
				Snel inzetbaar arrangementen

5.6 Huisvesting en onderhoud

Chrono had in 2018 15 scholen in beheer en qua onderhoud de verantwoordelijkheid voor 14 schoolgebouwen (het gebouw van de MarsWeijde valt qua onderhoud onder volledige verantwoordelijkheid van de gemeente). Bekend was al dat Chrono met de huidige gebouwenvoorraad niet voldoende geld krijgt voor het onderhoud dat moet gebeuren op basis van de meerjarenonderhoudsrapporten. Dit geldt voor meerdere schoolbesturen in de gemeente Hardenberg.

Integraal HuisvestingsPlan primair onderwijs

De negen schoolbesturen voor PO in de gemeente Hardenberg en de gemeente zelf hebben in 2013 een visiestuk gemaakt ten aanzien van de onderwijshuisvesting van het primair onderwijs. Daarnaast is er een werkgroep geformeerd die zich bezig heeft gehouden met de link tussen de overheveling buitenonderhoud, het IHP, renovaties van schoolgebouwen en de financiën. Verder zouden de besturen ook graag insteken op kwaliteitsverbeteringen. Er is afgesproken de gemeente bij elk project te betrekken. Verder blijven we met de gemeente in gesprek over het verminderen van het aantal vierkante meters, zodat dit ook doorwerkt in de exploitatie van de scholen.

In de kostenraming is rekening gehouden met een kostenverdeling omdat de gemeente bereid is bij te dragen in de kosten van renovatie omdat renovatie nieuwbouw uitstelt. Dit voorstel is eind 2015 wederom voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft ingestemd met het meerjarenperspectief IHP. Hierdoor is duidelijk in welk jaar welk gebouw aangepakt gaat worden. Hierdoor is het voor de besturen makkelijker om het onderhoud te plannen.

In 2018 zijn er voorbereidingen getroffen ten aanzien van:

- 1) De nieuwbouw van de Professor Waterinkschool.
- 2) Renovaties van de Akker te Gramsbergen, de Ark te Dedemsvaart, de Groen te Dedemsvaart, de Spreng-El te Ane en de Bloemenhof in de wijk Baalderveld te Hardenberg.
- 3) Locatie-onderzoeken aangaande Marslanden, Balkbrug en De Krim.

In het kader van goed gebouwbeheer is Chrono in 2018 verder gegaan met het op orde brengen van de basisgegevens: Er is verder gegaan met een deel van de elektra-tekeningen en de daktekeningen verfijnd (maatvoering etc.). In 2019 wordt een begin gemaakt met de tekeningen van de vloerafwerking.

Nieuwbouw Prof. Waterinkschool

In 2017 is het aanbestedingsproces in gang gezet. Het was de bedoeling om in maart 2018 te gunnen maar door de zoektocht naar geschikte tijdelijke huisvesting is dit pas in het najaar gebeurd. In februari 2019 is de bouw gestart. De bedoeling is om eind 2019 het nieuwe gebouw in gebruik te nemen.

Renovaties

Chrono is in 2018 in gesprek geweest met de gemeente over renovaties van schoolgebouwen, kwaliteitsverbeteringen en duurzaamheid. Chrono wil dit de komende jaren graag realiseren voor de Akker, de Spreng-El, de Ark, de Groen en de Bloemenhof. Als alles volgens planning verloopt zal er begonnen worden in het najaar van 2019 met de Akker en de Spreng-El.

Locatie-onderzoeken Marslanden/ Balkbrug / De Krim

Marslanden: In maart 2018 zijn de units, die geplaatst zijn op het plein van de MarsWeijde, in gebruik genomen. In 2018 zijn de eerste gesprekken gevoerd over het nieuwste gedeelte van de Marslanden en de behoefte aan onderwijs in dat gedeelte. Dit zal vervolgd worden in 2019 door het uitvoeren van een locatie-onderzoek.

Verder zijn er eerste gesprekken geweest over mogelijke nieuwbouw in Balkbrug en de Krim door 2 scholen onder 1 dak te creëren. In 2019 zal dit vervolgd worden.

Groot onderhoud

Op het gebied van groot onderhoud geldt het solidariteitsprincipe. Op basis van de rijksvergoeding draagt elke school bij aan het totale onderhoud. Het stelt Chrono in staat verantwoord meerjaren onderhoud te plegen. De afspraken over de percentages zijn vastgelegd. De komende jaren zouden deze percentages kunnen wijzigen als gevolg van wijzigingen in het meerjarenonderhoudsplan en wijzigingen in de wetgeving.

T.a.v. groot onderhoud vonden er in 2018 diverse werkzaamheden plaats: schilderbeurten binnen, zonwering-vervanging, vloerbedekking-vervanging, nieuwe lichtkoepels NEN3140-keuringen en dakonderhoud. Daarnaast is de bovenschoolse onderhoudsmedewerker bij alle scholen langs geweest voor het reguliere onderhoud, zoals deuren vervangen, hang- en sluitwerk en sauswerk van wanden.

Veiligheid

In 2018 zijn alle speeltoestellen weer gekeurd door een bevoegd inspecteur. Ook zijn de speellokalen gecontroleerd door Schilte. Er worden regelmatig ontruimingsoefeningen gehouden door de scholen. In 2017 is ook een aantal scholen gecontroleerd door het waterbedrijf op de kwaliteit van het water. Dit gebeurt eens per 9 jaar. Tevens heeft de brandweer een aantal scholen gecontroleerd op brandveiligheid. En zoals al genoemd zijn de scholen onderworpen aan NEN3140-keuringen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

5.7 Overige zaken

Frauderisico's

Binnen Chrono is er aandacht voor fraude. Chrono hanteert het vierogenprincipe en functiescheiding aangaande financiële-, salaris- en leerlingadministratie. Verder is er aandacht voor fraude via internet (o.a. spookfacturen, phishing mail en onveilige websites). De systeembeheerder heeft hier een belangrijke rol in.

Besteding bijzondere bekostiging 2013

Zoals bekend heeft Chrono eind 2013 een extra bedrag gekregen ter vrije besteding van € 581.000,-. Na rijp beraad met alle directeuren in 2014 lag er een voorstel om € 290.000,- te besteden aan personeel, leermiddelen en ICT. Eind 2018 zit er nog € 57.000,- in de pot. Er is besloten dat het bedrag in 2019 op moet zijn. Het restant bedrag (€ 291.000,-) wordt gereserveerd tot nader orde. Het idee is om hier iets mee te doen op het gebied van huisvesting, duurzaamheid of kwaliteitsverbeteringen.

Prestatiebox-gelden

In 2018 heeft Chrono geld gekregen d.m.v. de prestatiebox voor professionalisering van de schoolleiders en leerkrachten. Daarnaast is het geld bedoeld voor opbrengstgericht werken en cultuureducatie.

Chrono heeft het geld voor professionalisering schoolleiding ingezet d.m.v. een twee-jarig traject via Windesheim. Het geld voor professionalisering van de leerkrachten is ook goed ingezet. Veel teamleden hebben individuele scholing gevolgd, bijvoorbeeld op het gebied van spelling, lezen, rekenen, master SEN, analyseren resultaten, ICT en techniek.

Ook is er teamscholing gevolgd om meer opbrengstgericht te kunnen werken, bijvoorbeeld op het gebied van groepsplannen, analyseren van resultaten, klassenmanagement, groepsoverstijgend werken en interne begeleiding. Ook zijn er trajecten PBS gevolgd. De scholen hebben via Stichting Kind en Cultuur gebruik gemaakt van het cultuurprogramma dat er aangeboden wordt.

Aantal leerlingen 1 oktober 2018 en verschil met prognose

Het aantal leerlingen op de officiële teldatum 1 oktober 2018 bedroeg 2.828 leerlingen. Dat betekent een daling van 16 t.o.v. 2017 (2.844). Wel is het werkelijke aantal gunstiger dan in eerste instantie verwacht. Vanaf 2010 is het aantal leerlingen met 10,9% gedaald. Zie tabel hieronder.

Ontwikkeling leerlingaantallen t/m 2022

In de tabel zijn de prognoses van de directeuren opgenomen. Deze zijn de laatste jaren betrouwbaarder gebleken dan die van de gemeente. Het beeld dat we hieruit in ieder geval afleiden is dat we de komende vier jaar op Chrono-niveau een lichte terugloop kunnen verwachten. Zie tabel hieronder.

24 JUN 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

		1-10-2018		verschil	
		prognose	werkelijk	aantal	relatief
00MS	PWS	127	132	5	3,9%
04QE	De Akker	214	223	9	4,2%
05LQ	CNS Balkbrug	119	127	8	6,7%
05LY	De Spreng-el	70	65	-5	-7,1%
05SM	't Kompas	44	41	-3	-6,8%
06UX	Ds. Koningsberger	188	192	4	2,1%
08AL	C.B.S. Rheezerveen	38	39	1	2,6%
08PF	De Bron	190	178	-12	-6,3%
10IE	Vlinder	177	189	12	6,8%
10NB	De Elzenhof	252	248	-4	-1,6%
10YP	MarsWeijde	428	412	-16	-3,7%
11XI	De Ark	273	274	1	0,4%
12PL	De Groen	157	162	5	3,2%
12WZ	De Regenboog	236	245	9	3,8%
23RK	De Bloemenhof	299	301	2	0,7%
totaal		2812	2828	16	0,6%

scholen	1 oktober				prognose per 1 oktober			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PWS	122	123	127	132	135	140	140	135
De Akker	256	233	215	223	222	223	224	225
CNS Balkbrug	141	138	122	127	121	124	130	118
De Spreng-El	84	75	72	65	66	68	65	52
't Kompas	53	55	50	41	fusie			
Ds. Koningsberger	202	199	202	192	193	194	191	190
CBS Rheezerveen	40	35	33	39	46	48	52	49
De Bron	190	195	182	178	172	170	159	149
De Vlinder	189	185	180	189	190	190	195	194
De Elzenhof	277	257	253	248	245	246	244	244
De Marsweijde	362	389	409	412	439	451	456	464
De Ark	322	319	295	274	259	243	229	208
De Groen	171	172	161	162	161	159	157	157
De Regenboog	263	257	235	245	246	249	253	252
De Bloemenhof	312	308	308	301	305	305	295	287
totaal	2.984	2.940	2.844	2.828	2.800	2.810	2.790	2.724

A6 Management van processen

6.1 Management van onderwijskundige processen

Klassengrootte en crisisopvang PWS

De schakelklas van de Prof. Waterinkschool heeft een jaar gedraaid met wisselende leerlingbezetting. Het team heeft echter in de evaluatievergadering in juni moeten besluiten het experiment in het nieuwe schooljaar niet voort te zetten wegens ruimtegebrek.

Passend Onderwijs

Op 14 februari hebben we met de afdeling Ommen afgesproken om onderzoek te gaan doen naar de overeenkomsten en verschillen tussen beide afdelingen. Besloten is de gesprekken hierover op te schorten tot het eerste evaluatiemoment voor de nieuwe planperiode in 2019 en dan alle afdelingen hierin mee te nemen.

Ambulante begeleiding

In verband met een acute ernstige ziekte en het vervolgens overlijden van de echtgenoot van onze ambulante begeleidster zijn haar werkzaamheden vanaf november 2017 overgenomen door externen. Inmiddels werkt ze vanaf medio 2018 weer volledig.

Scholing onderbouw

De groep die in 2017 met succes de opleiding "Het jonge kind" heeft afgerond, heeft een studiedag voor de hele doelgroep georganiseerd op 31 oktober 2018. Hierbij zijn alle groep 1 / 2 leerkrachten (63) betrokken. Een geweldig mooi succes!!

Hoogbegaafdheid

De inzichten tussen Chrono en Arcade (openbaar onderwijs) op het verzorgen van de doelgroep hoogbegaafde kinderen, lagen bij de eerste gesprekken in 2018 erg ver uit elkaar. De samenwerking tussen de beide groepen leek nog ver weg. In het vierde kwartaal heeft een nader gesprek er toe geleid dat we toch de samenwerking gaan zoeken en dat de inhoudelijke programma's op elkaar zullen worden afgestemd.

De Oosthoekscholen (vrijgemaakt gereformeerd) nemen in overweging aan te sluiten bij Manifesto (hoogbegaafdheidsgroepen afdeling Coevorden-Hardenberg).

Instream NT2 kinderen

Kinderen waarvan de ouders statushouder zijn geworden en in Hardenberg woonruimte hebben gekregen, stromen na ongeveer een jaar onderwijs genoten te hebben op de AZC-school in bij de diverse Chronoscholen. Veel leerkrachten zijn handelingsverlegen om deze leerlingen de juiste zorg te kunnen bieden. De begeleiding is in 2018 gestart met 0,4 fte door een leerkracht van Chrono die op het AZC werkt en een interne leerkracht.

De gemeente Hardenberg ontvangt in 2019 extra gelden i.v.m. het zgn. achterstandenbeleid. Hieruit zou geld voor deze doelgroep beschikbaar kunnen worden gesteld. Overleg met de gemeente volgt.

Pilot dyslexie

Samen met het schoolbestuur van Vivente, de gemeenten Zwolle en Hardenberg en de gezondheidszorg, doet Chrono mee aan een pilot om dyslexie vroegtijdig aan te pakken. Waarbij het onderwijs niet afhankelijk is van de gemeente, omdat de financiële middelen rechtstreeks bij Chrono (de kinderen) terecht komen. De eerste evaluatie was positief en de pilot is breder uitgezet bij alle Chrono scholen.

De gemeente staat positief t.o.v. het project en zet het in ieder geval tot 1-8-2019 voort. Over de cofinanciering van het programma Bouw (behandeling dyslexie) wordt nog nader overlegd.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmaakt
voor identificatiedoeleinden

PO/VO overleg

Het overleg tussen het primair en voorgezet onderwijs vindt jaarlijks twee keer plaats, wisselend bij Chrono en het Vechtdalcollege. Aanwezig zijn de directeuren uit Hardenberg e.o. en een afvaardiging van het Vechtdalcollege, aangevuld met de CvB's. Redelijk nuttig overleg, hoewel de samenwerking om vakinhoudelijke afstemming te vinden moeizaam blijkt.

Samenwerkingsverband

In maart 2018 heeft de inspectie het SWV bezocht i.v.m. een landelijk onderzoek naar de financiën en governance binnen ons SWV. Het was een random onderzoek binnen 10 samenwerkingsverbanden.

De onderwijsinspectie heeft op 26 september het Samenwerkingsverband wederom bezocht. Dit bezoek was gekoppeld aan een bestuursbezoek in de afdeling. In dit geval het bestuur en een school uit van Coevorden (Fiers). Op de 26e hebben op het kantoor van Chrono diverse gesprekken plaatsgevonden met diverse gremia vanuit het SWV.

Op 10 oktober was het vervolg van het inspectiebezoek. In een eerste mondelinge terugkoppeling gaf de inspectie aan:

- Voor alle kinderen (vlot) een passende plek
- Processen rond toeleiding naar een passende plek zijn goed op orde
- Samenwerking met jeugdhulp wordt goed opgepakt
- Grote betrokkenheid op de doelen van Passend onderwijs bij alle mensen met wie ze gesproken hebben - is ook wat ouders ervaren
- Dat veel zaken laag in de organisaties worden neergelegd heeft een positief effect - mensen voelen zich betrokken - bottom-up mentaliteit
- Afdelingsstructuur werkt goed. Afdelingscoördinatoren hebben veel kwaliteiten
- Formats financiële verantwoording op schoolniveau zien er goed uit
- De Fiers-school die bezocht is komt de afspraken van het SWV goed na
- Dit alles valt onder het kopje Resultaten - is dus voldoende. Vertaling naar het rapport geeft dat het volgende beeld:
- Financieel beheer: voldoende
- Verantwoording en dialoog: voldoende
- Het jaarverslag moet de volgende keer beter
- Kwaliteitscultuur: voldoende
- Wel een herstelopdracht tav inrichting onafhankelijk intern toezicht
- Intern toezicht moet overlegmomenten met OPR gaan plannen
- Kwaliteitszorg: onvoldoende
- Er wordt te weinig gestuurd op verbetering; er is meer sprake van monitoring dan van sturing
- In het kader van "good governance" moet er één externe onafhankelijke persoon aan het bestuur van het SWV worden toegevoegd
- De coördinatoren hebben te weinig een adviserende rol. Zouden formele adviezen moeten gaan formuleren richting bestuur SWV, afdelingsbesturen, schoolbesturen. (dit is een landelijk knelpunt, wie is sturend het SWV of het bestuur van de verschillende stichtingen/verenigingen?). De bevindingen worden in een gezamenlijk rapport verwerkt, waarin we wellicht onze inbreng kunnen terugvinden. De inspectie heeft wat moeite met onze afdelingenstructuur en de wijze waarop we governance invullen. Begin 2019 is het Inspectierapport binnengekomen. Het bestuur van het SWV heeft een reactie op het rapport gegeven en gaat aan de slag met de herstelopdrachten.

6.2 Management van ondersteunende processen.

Wetenschap en Technologie

Via het LOC/Alfa college is op subsidiegelden een projectbegeleider benoemd die per 1 maart 2018 aan de slag is gegaan, met als opdracht nauwe samenwerking te gaan zoeken met het bedrijfsleven, gemeente en de scholen. Chrono heeft in 2018 het convenant Skills4future getekend, hiervoor is cofinanciering noodzakelijk die geleverd wordt middels inzet menskracht vanuit het CvB. In dit project werken PO, VO, MBO en bedrijfsleven samen.

Een ander initiatief binnen de gemeente Hardenberg is het het fablab van de bibliotheek. Hier kunnen kinderen experimenteren met wetenschap en technologie. Eind juli heeft hebben de directeurs van Chrono het fablab bezocht en zijn de eerste afspraken gemaakt om kinderen het fablab te laten bezoeken, of het fablab op de scholen in te zetten.

Masters en specialisten

Op 20 juni 2018 zijn alle masters en specialisten van Chrono bij elkaar geweest om te praten over hun specialismen en hoe we daar maximaal gebruik van kunnen maken binnen Chrono. De schoolbegeleiders die deze bijeenkomst hebben geleid zullen de input verwerken. Een vervolgbijeenkomst wordt gepland.

Pabo Stenden

Het project VSIO (versterking Samenwerking in Onderwijs) waar Chrono in participeerde is afgerond. Nog niet alle subsidiegelden zijn gebruikt door Stenden. Op 18 april 2018 is het project afgerond met een Congres, waarin de resultaten zijn besproken. Dit gebeurde met een centrale lezing en diverse workshops van deelnemende schoolbesturen. Chrono heeft mede geprofiteerd van de gratis scholing, met name op het gebied van onderzoekend leren en wetenschap en technologie.

Overleg AZC Asielzoekerskinderen

Twee keer per jaar vindt er overleg plaats tussen onderwijs en gemeente over het onderwijs op het AZC. Aangezien Chrono 3 leerkrachten op de AZC heeft gedetacheerd is Chrono belanghebbende. Deze leerkrachten houden zich samen met een NT2 leerkracht van Chrono in het komende schooljaren bezig met de overgang van leerlingen van de AZC naar Chrono scholen. De begeleiding zal met name gericht zijn op de leerkrachten van de ontvangende scholen die vaak handelingsverlegen zijn.

Inzet onderwijsassistenten

De gelden die het ministerie van OC&W beschikbaar heeft gesteld voor werkdrukvermindering zijn voor een deel met ingang van het schooljaar 2018 / 2019 ontvangen. Binnen Chrono is op schoolniveau bekeken hoe hier inhoud aan kon worden gegeven. Chrono heeft 10 onderwijsassistenten benoemd (waarbij een deel een pabo diploma heeft of nog bezig is deze te halen), extra leerkrachten benoemd en een klein deel in een vakleerkracht geïnvesteerd.

Begeleiding van deze groep nieuwe collega's gebeurt door onze vast begeleiders van startende leerkrachten en lio – studenten.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A7 Waardering

Klachten/Vertrouwenspersoon

Het jaarlijkse gesprek met de vertrouwenspersonen heeft plaatsgevonden. De vertrouwenspersonen zijn twee keer benaderd door ouders. Er is één concrete klacht ingediend, die naar aller tevredenheid is opgelost.

Inspectiekader

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs. Elk bestuur heeft zijn eigen proces om de onderwijskwaliteit te waarborgen en te ontwikkelen; dat specifieke eigen proces is uitgangspunt in het toezicht.

De inspectie hanteert een vast waarderingskader waardoor ze antwoord krijgt op de drie elementaire vragen over de betekenis van het onderwijs voor leerlingen: leren ze genoeg (Onderwijsresultaten), krijgen ze goed les (Onderwijsproces) en zijn ze veilig (Schoolklimaat).

De standaarden in deze drie gebieden geven gezamenlijk de kern van het onderwijs weer, zoals de leerling dat ontvangt. De gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer zijn voorwaardelijk voor (het voortbestaan van) de kwaliteit.

KWALITEITSGEBIEDEN EN STANDAARDEN:

ONDERWIJSPROCES

- *Aanbod*
- *Zicht op ontwikkeling*
- *Didactisch handelen*
- *(Extra) ondersteuning*
- *Samenwerking*
- *Toetsing en afsluiting*

SCHOOLKLIMAAT

- *Veiligheid*
- *Pedagogisch klimaat*

ONDERWIJSRESULTATEN

- *Resultaten*
- *Sociale en maatschappelijke competenties*
- *Vervolgsucces*

KWALITEITSZORG EN AMBITIE

- *Kwaliteitszorg*
- *Kwaliteitscultuur*
- *Verantwoording en dialoog*

FB FINANCIËEL BEHEER

- *Continuïteit*
- *Doelmatigheid*
- *Rechtmatigheid*

Jaargesprek met de inspectie

Chrono heeft geen inspectiebezoek gehad in 2018.

24 JUNI 2019

42

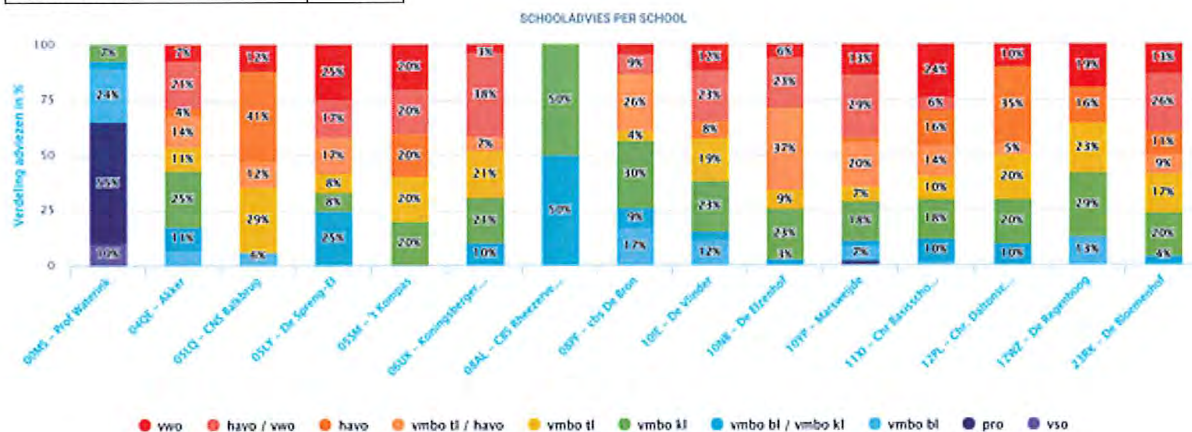
Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A8 Resultaat en opbrengsten

Uitstroom van leerlingen

In 2018 zijn er 389 leerlingen doorgestroomd naar een vervolgopleiding. In onderstaand overzicht zijn de uitstroomgegevens opgenomen.

Schoolsoort	Aantal
VSO	3
Praktijkonderwijs	17
VMBO – b	25
VMBO - b/k	25
VMBO – k	78
VMBO – tl	52
VMBO – tl/havo	50
HAVO	37
HAVO / VWO	64
VWO	47
TOTAAL	398

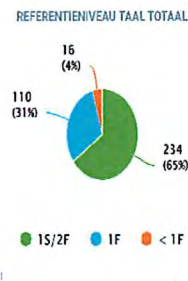
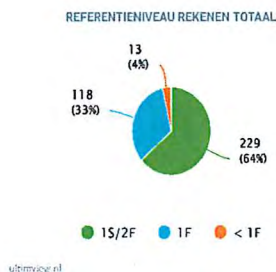
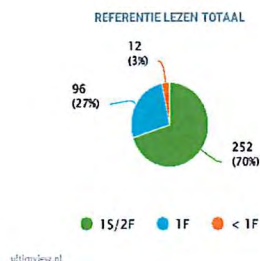
Onderwijskwaliteit / ontwikkelingen

- Twee scholen scoorden dit jaar onvoldoende bij de eindtoets groep 8, namelijk De Spreng-el en CBS Rheezeerveen. De eerste school had een lagere score dan vooraf verwacht, CBS Rheezeerveen had slechts 2 kinderen in groep 8, waarvan beiden dyslectisch zijn.
- Woordenschat (wst) blijft in de groepen vier wat achter. Is soms afhankelijk van de gebruikte methodes.
- Rekenen en wiskunde (RW) heeft zich op een aantal scholen goed hersteld ten opzichte van de vorige toetsen (M).
- Begrijpend lezen blijft moeizaam. De MarsWeijde is bezig met een pilot, waarbij begrijpend lezen geïntegreerd wordt in de zaakvakken. Kijken we horizontaal dan vallen een aantal zwakke groepen op die over de hele linie minder scores. In de gesprekken blijken dit groepen te zijn met meerdere problematieken onder de kinderen, die het gemiddelde flink beïnvloeden.
- Tijdens de marap-gesprekken met de directeuren en ib-ers wordt gesproken over bijzonderheden in de opbrengsten en de ontwikkeling van kinderen.
- Over het algemeen mogen we concluderen dat de Chrono-scholen het goed doen! Daar waar noodzakelijk wordt aantoonbaar planmatig (plannen in SchoolPlanMonitor) aan verbetering gewerkt. Het personeel laat een grote inzet zien.

School	3					4					6					8					E					
	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	CITO BL	CITO RW	CITO WST	AMN	CET	IEP	BB		
DOMS - Prof Waterick			144.8	183.0	46.0					55.0	100.4	192.0	33.6	129.8	139.4	36.9	131.9	151.8	43.9	27.8	69.1	68.3				
04QE - Akker	123.9	47.8	149.1	41.1	179.8	55.3	107.4	198.8	59.3	166.6	229.8	71.7	174.0	243.4	76.0										201.1	
05LQ - CNS Balkbrug	110.1	40.4	119.0	134.1	49.1	164.1	57.4	60.7	145.9	69.1	58.9	171.2	87.3	174.1	93.8										89.4	
05LV - De Spreng-el	119.1			161.0			48.9		154.0		65.7	173.7	84.0	182.2	93.5										532.9	
05SM - 't Kompas	148.0	53.8	164.2	53.0	139.6	178.9	53.7	150.8	201.4	63.4	180.2	206.3	82.3	144.9	244.8	85.9	64.6	120.0	102.4						90.4	
06UX - Koningsbergerschool		24.5	57.2	41.5	63.0		44.8	45.9	21.4	59.4	81.8		33.5	87.8	78.7									208.7		
08AL - CBS Rheezeveen	90.3	45.7	124.7	148.4	57.6	17.3	67.8	58.6	30.8	70.8	60.6	31.3	88.4	50.4	95.3	82.7									191.5	
08PF - eba De Bron	83.3	32.2	133.9	55.9		158.2	54.9	131.6	181.5	57.3	171.3	231.0	76.7	180.9	249.9	80.1	89.8	50.6	115.5						82.3	
10IE - De Vlinder	108.0		143.2		138.5	154.9	145.8	165.0				36.9	92.0		16.7										204.4	
10NB - De Elzenhof	119.2	37.5	146.8		122.4	173.3	50.7	144.3	187.9		169.7	226.3	74.7	174.7	237.8										205.4	
10VP - Marsweijde	135.2	40.2	150.5		166.9	85.9	142.4	182.9			187.6	36.1	87.2	77.8	184.5	95.8	83.4	68.7	111.6	98.5						211.2
11XI - Chr Basisschool de Ark	128.7	41.8	144.2	53.3	131.4	58.8	147.7	102.4	66.5	175.9	206.7	78.7	179.4	241.8	78.5										208.5	
12PL - Chr. Daltonschool De Groen	190.3		154.4		139.1		21.8	195.2			41.3	232.8	54.8		274.4	94.8										212.2
12WZ - De Regenboog	130.6		152.4		158.3		141.5	185.4			32.5	60.3		20.7	94.3										389.2	
23RK - De Bloemenhof	102.7		141.2	46.4	172.0	167.2	53.1	144.3	193.9		176.2		87.3	79.2	185.4	92.4										213.7

De Centrale Eindtoets basisonderwijs

In april worden de jaarlijkse Eindtoetsen afgenomen. Naast de Centrale Eindtoets (Cito) mogen ook ROUTE 8, AMN, CES en IEP (ICE Eindtoets Primair Onderwijs) worden afgenomen. Binnen Chrono is er voor gekozen om de keuze vrij te laten, zodat de scholen de toets kunnen selecteren die het best bij hen past. Alle toetsen zijn genormeerd, dus ziet het CvB meteen of de opbrengsten aan de inspectienorm voldoen. De uitkomsten van de toetsen mogen geen invloed hebben op de schoolkeuze (VO) van de kinderen. Alleen wanneer er een significant betere uitslag is, kan in overleg met de school, van het advies worden afgeweken.

Resultaten:

School	toets	score
CBS De Akker	Route 8	200
CNS Balkbrug	IEP	90
CBS De Spreng-el	Centrale Eindtoets	533
CBS 't Kompas	IEP	90
CBS Koningsbergerschool	Route 8	209
CBS Rheezeveen	Route 8	192
CBS De Bron	CES	82
CBS De Vlinder	Route 8	201
CBS De Elzenhof	Route 8	205
CBS De MarsWeijde	Route 8	211
CBS De Ark	Route 8	207
CBS De Groen	Route 8	212
CBS De Regenboog	AMN	389
CBS Bloemenhof	Route 8	214

Tot slot en toekomst

Het Koersdocument 2018-2022 geeft de richting aan voor de beleidsontwikkelingen voor de komende jaren. De Schoolplannen van de afzonderlijke scholen 2019-2023 sluiten daar op aan. We werken SAMEN verder aan de realisering van de diverse doelen en bewaken het proces en opbrengsten door cyclisch te werken volgens Plan-Do-Check-Act.

Het beleid wordt vertaald in meerjarenbegrotingen, waarbij deze ontwikkelingen worden meegenomen. Daarbij zijn voldoende reserves en voorzieningen nodig om risico's op te kunnen vangen.

Gezien de toekomst is het belangrijk te blijven kijken naar de ontwikkeling van de leerlingaantallen. Op basis van de prognoses die de scholen zelf maken, de prognoses van de gemeente en DUO verwachten we dat in de komende vijf jaren ons leerlingaantal nog zal dalen met ongeveer 60 leerlingen. Over de totale krimpperiode is het leerlingaantal dan met ongeveer 10% gedaald. Dat betekent dat er minder personeel nodig zal zijn, maar door de vergrijzing van ons personeelsbestand en de extra middelen voor werkdrukverlaging en extra Kleine scholentoeslag, hebben we juist meer personeel nodig. Chrono acteert daar bewust op door het creëren van een personele buffer in de A-pool. Dat geldt ook voor de werving van onderwijsassistenten. Voor de meerjarenbegroting betekent dit, met het oog op de te verwachten vraag naar leerkrachten, een bewuste overschrijding van de begroting om personeel aan Chrono te binden.

Jaarlijks wordt het meerjarenformatiebeleidsplan voor vier jaar vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven welke formatieve inzet de komende jaren nodig is. Voorheen was het van belang ervoor te zorgen dat er geen boventaligheid ontstond, maar nu hebben we dat juist nodig i.v.m. de uitstroom van 23 fte's in de komende jaren en ter voorkoming van werkdruk. Aan de hand van de eventuele aanpassingen in dit plan wordt eveneens de meerjarenbegroting jaarlijks voor vier jaar doorgerekend en aangepast.

Gezien de risico's die Chrono in de toekomst verwacht is het goed een bedrag in reserve te houden. Chrono verwacht in de toekomst o.a. de volgende knelpunten: licht dalend leerlingaantal, personele risico's i.v.m. krimp, leegstand en te weinig geld voor het lopende onderhoud. Gezien de gezonde financiële positie van de Stichting is er op korte termijn nog geen groot risico.

Vanuit het bestuurscentrum van Chrono wordt ondersteuning verleend door :

Roelineke Gommer,	beleidsmedewerkster personeel en organisatie
Dalida Harders,	beleidsmedewerkster financiën/Beheer/huisvesting/ICT
Janine Murk,	managementassistente, beleidsondersteuner personeel en organisatie, bovenschools preventiemedewerkster/ Arbo-coördinator
Monique van der Heide	beleidsondersteuner financiën/beheer en administratief medewerkster
Femke Faber,	orthopedagogen
Marloes Ottink	
Gerda van der Wel	onderwijskundige ondersteuning
Dicksy Houweling	kwaliteitszorg

Mocht u naar aanleiding van dit bestuursverslag vragen hebben of suggesties voor verbetering, dan kunt u gerust telefonisch contact met mij opnemen via het bestuurscentrum, Stelling 8d, 7773 ND te Hardenberg, tel. 0523-272821 of info@chronoscholen.nl.

Hardenberg, april 2019
Henk Brink
voorzitter College van Bestuur
www.chronoscholen.nl

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

A9 Verslag van de Raad van Toezicht

Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over de wijze waarop het toezicht in 2018 is uitgeoefend.

Samenstelling Raad van Toezicht

In 2018 was de bezetting als volgt:

Naam	Functie	1 ^e benoeming	Aftredend,	Herbenoeming
De heer H.M. Claessen	Voorzitter	1-5-2015	30-04-2019	
Mevrouw J. Meijer	vice voorz.	1-1-2012	31-12-2019	
De heer W. Boonstra	lid	1-8-2018	31-12-2021	
De heer H.R. van de Klippe	lid	1-1-2012	01-02-2018	
De heer S. Van der Veen	lid	1-1-2018	31-12-2021	
De heer H.J. Waterink	lid	1-1-2012	31-12-2018	

Na een benoemingsprocedure zijn de heren Boonstra en van der Veen per 1-1-2018 benoemd waardoor de profielen financiën & beheer en juridische zaken aanwezig zijn binnen de RvT.

De heer van de Klippe heeft aangegeven om per 1 februari 2018 te willen aftreden als lid van de RvT. Om in de vacature te voorzien die ontstaat door het aftreden van de heer Waterink per 31 december 2018, heeft eind 2018 een benoemingsprocedure geresulteerd in een opvolging per 1 januari 2019.

Onafhankelijkheid

De leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk ten aanzien van de andere RvT-leden, de bestuurder van Chrono en andere deelbelangen van de organisatie. De leden hebben geen werk gerelateerde binding met Chrono en worden niet op voordracht of door derden benoemd. Met uitzondering van mevrouw J. Meijer: zij is op voordracht van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad benoemd.

De leden van de Raad van Toezicht ontvingen in 2018 volgens afspraak en zoals in de statuten is vastgelegd een vrijwilligersvergoeding voor hun werkzaamheden. Deze vergoedingen worden in het jaarverslag verantwoord.

De leden hebben de volgende relevante nevenfuncties:

Naam	Nevenfuncties
De heer H.M. Claessen	Geen
De heer H.R. van de Klippe	Lid Raad van Toezicht Welluswijs
Mevrouw J. Meijer	Geen
De heer S. Van der Veen	Geen
De heer W. Boonstra	Geen
De heer H.J. Waterink	Voorzitter Plaatselijk Belang Buitengebied Gramsbergen Lid werkgroep PR LTO Noord afdeling Hardenberg Ledenraadslid Rabobank Vaart en Vechtstreek

Governance

De Raad van Toezicht voert zijn taken uit op basis van de Code Goed Bestuur PO, die door Stichting Chrono wordt onderschreven. De RvT van Chrono is lid van de landelijke vereniging van toezichthouders in het onderwijs en kinderopvang (VTOI/NVTK). De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de uitgangspunten van deze code in het dagelijks werk gehanteerd worden.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Rol van het intern toezicht

De Raad van Toezicht toetst als intern toezichthouder het beleid en het functioneren van Chrono aan de vastgestelde missie, visie en de uitgezette koers. De Raad dient goedkeuring te verlenen aan voorgenomen beslissingen van het bestuur op het gebied van strategie, organisatie, investeringen en prestaties. Om de organisatie te sturen, risico's te beheersen en te controleren, hanteert Chrono een beleids- en budgetcyclus. Daarnaast treedt de Raad op als de werkgever van het bestuur, staat het bestuur met raad en daad terzijde en fungeert als een kritisch klankbord.

De Raad volgt de ontwikkelingen op gebied van onderwijs en financiën. Zo worden ze tijdens de bespreking van de kwartaalrapportage door het College van Bestuur op de hoogte gebracht van de meest actuele ontwikkelingen binnen en rondom het primair onderwijs. De Raad werkt waar nodig met subgroepen waarvan de financiële commissie er één is. De financiële commissie heeft een aantal bijeenkomsten gehad om de financiële situatie en verwachte ontwikkeling ten opzichte van de begroting voor te bespreken met het College van Bestuur. Dit heeft voor een meer efficiënte behandeling in de Raad van Toezicht gezorgd. De commissie onderwijs & HRM/HRD heeft met de bestuurder apart gesproken over de brede onderwijskwaliteit en de monitoring hiervan door de bestuurder. Verder bespreekt deze commissie informatief het concept bestuurs-formatieplan samen met de bestuurder en de beleidsmedewerker P&O.

Goedkeuring verslag

De financiële commissie van de Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de beleidsmedewerker financiën bespreken met Mazars Accountants het accountantsverslag. Mazars heeft de Jaarrekening van Stichting Chrono, opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur, gecontroleerd en bij de jaarrekening een goedgekeurde controleverklaring verstrekt. Met Mazars is voor de toekomst een tijdschema afgesproken dat voorziet in een goedkeuring van het jaarverslag inclusief jaarrekening in een voltallige RvT-vergadering voor 1 juli.

Overzicht vergaderingen Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Chrono heeft in 2018 zes keer vergaderd met het College van Bestuur. De financiële en HR-commissie hebben in 2018 verschillende bijeenkomsten belegd. De RvT-vergaderingen vinden conform afspraak regelmatig plaats op één van de scholen van de Stichting. De desbetreffende directeur krijgt dan de gelegenheid om de leden van de Raad van Toezicht te informeren over de ontwikkelingen van de eigen school. De Raad van Toezicht heeft geacteerd conform hetgeen in de statuten is vastgelegd.

Belangrijk in 2018 waren naast de jaarlijkse, gebruikelijke goedkeuring van begroting en jaarrekening de goedkeuringen van het fusiebesluit CBS 't Kompas en OBS Den Velde, het Koersplan 2018-2022 en de intentieverklaring samenwerking met kinderopvang Welluswijs gericht op IKC-vorming.

Overige activiteiten Raad van Toezicht

Om voeling te houden met de organisatie vergadert de Raad van Toezicht, conform afspraak, jaarlijks met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en met de directeuren. Het overleg met de GMR vindt vanaf 2018 twee keer per jaar plaats, waarbij de organisatie van het overleg een keer door de RvT en een keer door de GMR wordt ingevuld.

Beoordeling College van Bestuur

De voorzitter van de Raad van Toezicht en een lid commissie onderwijs en HRM/HRD voeren jaarlijks in het kader van de evaluatiecyclus een tweetal gesprekken met het College van Bestuur, te weten een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek.

Aan de orde komen de voortgang van het bereiken van de doelen en zaken die daarmee samenhangen. Het functioneringsgesprek heeft een wederzijds karakter. Ook in 2018 was dit gesprek mede gebaseerd op informatie vanuit 360 graden feedback.

 MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

De resultaten van de gesprekken zijn in het besloten deel van de vergadering van de Raad van Toezicht besproken en hebben geleid tot een positieve beoordeling.

Evaluatie en functioneren

In het najaar van 2018 heeft de Raad van Toezicht in eigen kring haar functioneren geëvalueerd. Deze zelfevaluatie vindt jaarlijks plaats. De Raad van Toezicht reflecteert zowel inhoudelijk als procesmatig op het eigen functioneren, het functioneren van het College van Bestuur en de samenhang daartussen. Dit heeft geleid tot scholing (ook aandachtspunt in 2019) en het blijven werken met twee subcommissies (met name Financieel & Beheer en onderwijs en HRM/HRD).

Toekomst

Inspelen op de veranderende omgeving door verdergaande professionalisering blijft net als de afgelopen jaren één van de belangrijkste speerpunten voor 2019.

Dynamiek in onderwijsland, krapte op de onderwijsarbeidsmarkt wegens personeelstekorten en de verwachte terugloop van het aantal leerlingen zijn thema's die ook consequenties hebben voor Chrono. Zowel wat het behoud van het onderwijsaanbod betreft in de kleine kernen als op alle onderdelen van de bedrijfsvoering. In deze dynamiek is het van belang dat het thema onderwijs bovenaan blijft staan. Governance (Code Goed Bestuur), identiteit, imago en de dialoog met de maatschappij blijven uiteraard ook de aandacht behouden.

Tot slot

Het jaar 2018 is voor de leden van de Raad van Toezicht een goed jaar geweest; een jaar waarin we in de nieuwe samenstelling een hecht team zijn geworden. Op grond hiervan is het ook logisch dat via natuurlijk verloop op een prettige wijze afscheid wordt genomen van RvT-leden en dat op een goede wijze gezorgd is voor opvolging.

Met vertrouwen kijken we uit naar alle nieuwe, en soms ook spannende, ontwikkelingen die ons wachten in de toekomst. Met name de vorming van Integraal Kindcentra en de mogelijke vorming van samenwerkings scholen staan de komende tijd centraal.

Mede namens mijn collega's spreek ik mijn dank uit voor de ondervonden openheid en plezierige gesprekken en contacten met het College van Bestuur, (beleids)medewerkers en directeurs van Chrono.

Hardenberg, mei 2019

Harry Claessen
Voorzitter Raad van Toezicht

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO

Jaarrekening 2018

M MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B Jaarrekening 2018

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in "overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Activiteiten

De Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs Chrono voert het bevoegd gezag over 15 scholen. De Stichting wil kwalitatief goed Protestants Christelijk Primair onderwijs waarborgen en in stand houden in zoveel mogelijk dorpen en kernen in de gemeente Hardenberg.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs Chrono en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2017 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2018 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het eerstvolgende jaar na ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de Stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatie doeleinden

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Categorie	Termijn
Gebouwen	20 jaar
Schoolmeubilair	15 jaar
Inventaris en apparatuur	15 jaar
ICT	5 jaar
Vervoersmiddelen	5 jaar
Leer- en hulpmiddelen	8/10 jaar

Investeringsubsidies

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Financiële vaste activa

De leningen en vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in het exploitatieoverzicht. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn

gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is bepaald op basis van € 780 per FTE per jaareinde. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening Duurzame inzetbaarheid

Deze voorziening is gevormd ter dekking van (mogelijke) aanwending van de door het personeel opgebouwde spaarverlof rechten. In de berekeningen is rekening gehouden met een verwachte opnamekans.

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van het exploitatieoverzicht gebracht. De meerjaren-onderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieoverzicht

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige

personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in het exploitatieoverzicht verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2018 en 2017 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2017 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 101,5%. De beleidsdekkingsgraad eind 2018 is 103,8%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

"De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en vlottende effecten, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B2 Balans per 31 december 2018

(na bestemming van het resultaat over 2018)

1	Activa	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste activa		
<u>1.2</u>	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	35.420	35.420
1.2.2	Inventaris en apparatuur	1.324.700	1.344.410
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	611.190	649.670
1.2	Materiële vaste activa	1.971.310	2.029.500
<u>1.3</u>	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.7	Overige financiële vaste activa	240.390	-
1.3	Financiële vaste activa	240.390	-
	Totaal vaste activa	2.211.700	2.029.500
	Vlottende activa		
<u>1.5</u>	<u>Vorderingen</u>		
1.5.2	Ministerie OCW	774.920	797.680
1.5.7	Overige vorderingen	25.440	22.880
1.5.8	Overlopende activa	783.240	430.070
1.5	Vorderingen	1.583.600	1.250.630
<u>1.7</u>	<u>Liquide middelen</u>		
1.7.2	Banken	5.975.240	5.375.870
1.7	Liquide middelen	5.975.240	5.375.870
	Totaal vlottende activa	7.558.840	6.626.500
	Totaal activa	9.770.540	8.656.000
2	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
<u>2.1</u>	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene Reserve	4.393.180	4.372.910
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	1.296.170	999.890
2.1	Eigen vermogen	5.689.350	5.372.800
<u>2.2</u>	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	358.000	292.960
2.2.3	Overige voorzieningen	1.983.020	1.485.760
2.2	Voorzieningen	2.341.020	1.778.720
<u>2.4</u>	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	197.350	85.280
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	677.790	584.280
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	174.890	161.800
2.4.9	Overige kortlopende schulden	53.540	39.420
2.4.10	Overlopende passiva	636.600	633.700
2.4	Kortlopende schulden	1.740.170	1.504.480
	Totaal passiva	9.770.540	8.656.000

 MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B3 Exploitatieoverzicht 2018

3	Baten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1	Rijksbijdragen OCW	17.488.450	16.182.530	16.548.260
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	154.540	127.940	99.880
3.5	Overige baten	363.430	237.840	278.140
	Totaal baten	18.006.420	16.548.310	16.926.280
4	Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1	Personeelslasten	14.845.420	13.948.430	14.188.630
4.2	Afschrijvingen	392.530	400.860	397.760
4.3	Huisvestingslasten	1.253.670	1.311.140	1.340.900
4.4	Overige lasten	1.197.850	1.096.010	1.103.670
	Totaal lasten	17.689.470	16.756.440	17.030.960
	Saldo baten en lasten	316.950	208.130-	104.680-
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	630	500	4.650
5.5	Financiële lasten	1.030	1.000	980
	Saldo financiële baten en lasten	400-	500-	3.670
	Totaal resultaat	316.550	208.630-	101.010-

B4 Kasstroomoverzicht over 2018

Kasstroomoverzicht over 2018	Ref.	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		316.950	104.680-
Aanpassingen voor:			
- Afschrijvingen	4.2	392.530	397.760
- Mutaties voorzieningen	2.2	562.300	604.900
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen (-/-)	1.5	332.970-	257.300-
- Kortlopende schulden	2.4	235.690	113.760-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.174.500	526.920
- Ontvangen interest	5.1	630	4.650
- Betaalde interest (-/-)	5.5	1.030	980
		400-	3.670
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.174.100	530.590
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
(Des)investerings materiële vaste activa (-/-)	1.2	334.340-	369.550-
Mutaties leningen (-/-)	1.3	240.390-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		574.730-	369.550-
Mutatie liquide middelen		599.370	161.040
Beginstand liquide middelen	1.7	5.375.870	5.214.830
Mutatie liquide middelen	1.7	599.370	161.040
Eindstand liquide middelen		5.975.240	5.375.870

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1.2 Activa	1.2.1	1.2.1.1	1.2.2	1.2.2.2	1.2.2.3	1.2.2.4	1.2.3	1.2.3.1	1.2.3.2	Totaal
1.2 Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	School- meubilair	Inventaris en apparatuur	ICT	Andere vaste bedr.middelen	Vervoers- middelen	Leer- en hulp- middelen	
Aanschafprijs	46.420	46.420	2.862.640	1.501.060	427.080	934.500	1.639.490	9.850	1.629.640	4.548.550
Cumulative afschrijvingen en waardeverminderingen	11.000	11.000	1.518.230	624.520	398.470	495.240	989.820	9.850	979.970	2.519.050
Stand 1 januari 2018	35.420	35.420	1.344.410	876.540	28.610	439.260	649.670	-	649.670	2.029.500
Mutaties 2018										
Investeringen	-	-	225.700	96.170	-	129.530	108.640	750	107.890	334.340
Cumulative aanschafwaarde desinvesteringen	-	-	163.290	-	-	163.290	592.890	9.850	583.040	756.180
Cumulative afschrijvingen desinvesteringen	-	-	163.290	-	-	163.290	592.890	9.850	583.040	756.180
Afschrijvingen	-	-	245.410	100.460	-	144.950	147.120	-	147.120	392.530
Saldo	-	-	19.710-	4.290-	-	15.420-	38.480-	750	39.230-	58.190-
Aanschafprijs	46.420	46.420	2.925.050	1.597.230	427.080	900.740	1.155.240	750	1.154.490	4.126.710
Cumulative afschrijvingen en waardeverminderingen	11.000	11.000	1.600.350	724.980	398.470	476.900	544.050	-	544.050	2.155.400
Stand 31 december 2018	35.420	35.420	1.324.700	872.250	28.610	423.840	611.190	750	610.440	1.971.310

Specificatie 1.2.1:
Gebouwen en terreinen

Aanschaf- prijs t/m 2018	Afschrijving cumulatief t/m 2018	Boekwaarde 31-12-2018
11.270	-	11.270
18.150	-	18.150
6.000	-	6.000
35.420	-	35.420

Perceel Gouden Regenstraat 75, Gramsbergen
Perceel Hoofdweg, De Krim
Perceel Radewijkerweg, Radewijk

M A Z A R S

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

1.3	Financiële vaste activa	Mutaties 2018			
		Stand per 1-1-2018	(Des-) investerings	Resultaat	Stand per 31-12-2018
1.3.7	Overige vorderingen	-	-	-	240.390
		-	-	-	240.390

Betreft vorderingen op het UWV in verband met uitgekeerde transitievergoedingen.

1.5	Vlottende activa	31-12-2018	31-12-2017
1.5	Vorderingen		
	Te vorderen personele bekostiging	795.260	757.180
	Te vorderen prestatiebox	-20.340	40.500
1.5.2	Ministerie van OCW	774.920	797.680
	Overige vorderingen	25.440	22.880
1.5.7	Overige vorderingen	25.440	22.880
	Overlopende activa	223.110	138.400
	Vooruitbetaalde kosten	170.030	148.500
	Vooruitbetaalde huisvestingskosten	390.100	143.170
1.5.8	Overlopende activa	783.240	430.070
	Totaal vorderingen	1.583.600	1.250.630

Geen van de vorderingen per einde 2018 en 2017 heeft of had een looptijd langer dan een jaar.

1.7	Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
1.7	Liquide middelen		
1.7.2	Banken	5.975.240	5.375.870
	Totaal liquide middelen	5.975.240	5.375.870

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderwijsinstelling.

2.1	Passiva	Mutaties 2018			
		Saldo 1-1-2018	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
2.1	Eigen vermogen				
2.1.1	Algemene Reserve	4.372.910	20.270	-	4.393.180
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	999.890	296.280	-	1.296.170
	Totaal eigen vermogen	5.372.800	316.550	-	5.689.350
2.1.2	<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>				
	Personeel	571.150	300.240	-	871.390
	Onderwijskansenplan	13.730	2.610-	-	11.120
	BPA	58.260	-	-	58.260
	Bijzondere bekostiging	351.750	1.350-	-	350.400
	GMR	5.000	-	-	5.000
	Totaal bestemmingsreserves	999.890	296.280	-	1.296.170

M **MAZARS**

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

2.2	Vorzieningen	Stand per 1-1-2018	Mutaties 2018			Stand per 31-12-2018
			Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	
2.2.1	<i>Personeelsvoorzieningen</i>					
	Voorziening jubilea	146.300	53.910	35.630	-	164.580
	Voorziening duurzame inzetbaarheid	146.660	46.760	-	-	193.420
2.2.3	<i>Overige voorzieningen</i>					
	Onderhoudsvoorziening	1.485.760	607.620	110.360	-	1.983.020
	Totaal voorzieningen	1.778.720	708.290	145.990	-	2.341.020

		Onderverdeling saldo per 31-12-2018		Stand per 31-12-2018
		< 1 jaar	> 1 jaar	
2.2.1	<i>Personeelsvoorzieningen</i>			
	Voorziening jubilea	15.418	149.162	164.580
	Voorziening duurzame inzetbaarheid	19.340	174.080	193.420
2.2.3	<i>Overige voorzieningen</i>			-
	Onderhoudsvoorziening	1.240.670	742.350	1.983.020
	Totaal	1.275.428	1.065.592	2.341.020

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
2.4.3	Crediteuren	197.350	85.280
	Afdr. / inh. loonheffing	583.290	520.400
	Afdr. / inh. Participatiefonds	90.580	60.460
	Afdr. / inh. Vervangingsfonds	3.920	3.420
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	677.790	584.280
	Afdr. / inh. ABP	148.800	136.450
	Afdr. / inh. FPU	23.520	22.820
	Afdr. / inh. IP/BW	2.570	2.530
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	174.890	161.800
	Overige kortlopende schulden	41.890	22.130
	Netto salarissen	12.400	14.460
	Inhouding voorschot	750-	2.830
2.4.9	Overige kortlopende schulden	53.540	39.420
	Overlopende passiva	107.720	142.590
	Te betalen vakantie-uitkering	475.820	442.380
	Overige subsidies OCW/niet geormerkt	53.060	48.730
2.4.10	Overlopende passiva	636.600	633.700
	Totaal kortlopende schulden	1.740.170	1.504.480

De kortlopende schulden hebben per einde 2018 en 2017 een looptijd korter dan een jaar.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

Model G

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving toewijzing	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2018 €	De prestatie ultimo 2018 conform subsidiebeschikking	
					Geheel afgerond	Niet geheel afgerond
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	PO/ZO-2007/12884		64.934	64.934	X	
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	PO/ZO-2007/12884		55.671	55.671	X	
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	2017/2/540888		15.947	15.947	X	
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	2018/2/1022878		2.419	2.419		X
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	2018/2/945098		6.046	6.046		X
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	2018/2/945098		2.872	2.872		X
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	2018/2/945098		3.741	3.741		X
			151.630	151.630		

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)

Contractpartij	Betreft	Periode van t/m		Looptijd in maanden	Bedrag per maand	Bedrag per tijdvak		
		1-10-2013	31-3-2019			< 1 jaar	>=1 en < 5 jaar	> = 5 jaar
Toshiba TEC Netherlands Imaging Systems	Huurovereenkomst	1-10-2013	31-3-2019	66	€ 1.323 (excl. btw)	€ 4.803	€ -	€ -

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoelinden

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2018

3	Baten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	16.185.440	15.109.690	15.289.290
3.1.2	Overige subsidies OCW	123.730	86.950	114.240
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	1.179.280	985.890	1.144.730
	Totaal	17.488.450	16.182.530	16.548.260
	<i>Specificatie</i>			
<u>3.1.1</u>	<u>Rijksbijdragen OCW</u>			
	Rijksbijdragen personeel OCW	13.886.930	12.803.140	12.999.320
	Rijksbijdragen materieel OCW	2.298.510	2.306.550	2.289.970
	Totaal	16.185.440	15.109.690	15.289.290
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen	154.540	127.940	99.880
	Totaal	154.540	127.940	99.880
3.5	Overige baten			
3.5.1	Verhuur	16.810	19.600	19.440
3.5.2	Detachering personeel	180.820	152.920	30.320
3.5.6	Overige	165.800	65.320	228.380
	Totaal	363.430	237.840	278.140
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>3.5.6</u>	<u>Overige</u>			
	Overige baten formatie	12.150	10.000	11.660
	Diversen	153.650	55.320	216.720
	Totaal	165.800	65.320	228.380

4	Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1	Personeelslasten			
4.1.1	Lonen en salarissen	14.210.640	13.094.340	13.220.600
4.1.2	Overige personele lasten	785.310	1.088.090	1.218.600
4.1.3	Af: uitkeringen	150.530-	234.000-	250.570-
	Totaal	14.845.420	13.948.430	14.188.630
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.1.1</u>	<u>Lonen en salarissen</u>			
	Brutolonen en salarissen	10.650.720	9.814.065	10.089.680
	Sociale lasten	2.064.230	1.902.077	1.697.010
	Pensioenpremies	1.495.690	1.378.198	1.433.910
	Totaal	14.210.640	13.094.340	13.220.600

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.2 Overige personele lasten			
Reiskosten (woon- werkverkeer)	61.870	53.100	53.610
Dienstreizen	14.440	-	14.550
Personeel niet in loondienst	295.970	288.250	414.180
Onderzoeken/begeleidingsdienst	108.050-	341.430	219.790
Dotatie personele voorzieningen	100.670	29.140	80.710
Scholing	262.600	252.420	244.290
Arbo-dienstverlening	25.190	21.000	32.120
Overige	132.620	102.750	159.350
Totaal	785.310	1.088.090	1.218.600

Er heeft bezoldiging plaatsgevonden conform artikel 383 lid 1 BW. Voor een specificatie van het bedrag zie bijlage B11.

Gemiddeld aantal FTE's	2018	2017	2016
- Directie	16,61	16,72	17,46
- Onderwijzend Personeel	176,28	179,78	178,28
- Onderwijs Ondersteunend Personeel	27,37	22,05	19,56
	220,26	218,55	215,30

4.2 Afschrijvingen

4.2.3 Inventaris en apparatuur	245.410	254.130	254.390
4.2.4 Overige materiële vaste activa	-	-	440
4.2.5 Leermiddelen	147.120	146.730	142.930
Totaal	392.530	400.860	397.760

4.3 Huisvestingslasten

4.3.1 Huur	158.330	159.150	148.180
4.3.3 Onderhoud	78.160	82.900	85.270
4.3.4 Energie en water	209.400	227.920	208.560
4.3.5 Schoonmaakkosten	133.480	133.700	131.250
4.3.6 Heffingen	26.610	23.710	23.200
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorzieningen	607.620	607.620	699.490
4.3.8 Overige huisvestingslasten	40.070	76.140	44.950
Totaal	1.253.670	1.311.140	1.340.900

4.4 Overige lasten

4.4.1 Administratie en beheerslasten	381.190	368.430	379.990
4.4.2 Inventaris en apparatuur	77.480	78.220	81.450
4.4.4 Overige	739.180	649.360	642.230
Totaal	1.197.850	1.096.010	1.103.670

 MAZARS

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
<i>Uitsplitsing</i>			
4.4.1 Administratie en beheerslasten			
Administratie- en advieskosten	203.380	194.080	200.450
Accountantskosten *	19.200	10.000	8.170
Kantoorbenodigdheden	81.640	68.310	76.150
Reis- en verblijfkosten	310	1.200	2.650
Telefoonkosten	17.660	15.650	16.400
Overige beheerslasten	59.000	79.190	76.170
Totaal	381.190	368.430	379.990
* <i>Specificatie honorarium accountant</i>			
- onderzoek jaarrekening	19.200	10.000	8.170
Accountantskosten	19.200	10.000	8.170
4.4.2 Inventaris en apparatuur			
Inventaris en apparatuur	2.190	2.130	3.330
ICT-verbruikskosten	75.290	76.090	78.120
Totaal	77.480	78.220	81.450
4.4.4 Overige			
Schoolse activiteiten	1.350	10.000	17.960
PR/Schoolkrant	1.660	5.110	2.600
Verzekeringen	6.840	6.710	7.020
Abonnementen	106.080	79.390	75.830
GMR	7.120	8.470	5.500
Verbruiksmateriaal onderwijs	616.130	539.680	533.320
Totaal	739.180	649.360	642.230
5.1 Financiële baten			
Rentebaten	630	500	4.650
Totaal	630	500	4.650
De rentebaten zijn de renten van de spaarrekening.			
5.5 Financiële lasten			
Rente- en bankkosten	1.030	1.000	980
Totaal	1.030	1.000	980

De rente- en bankkosten bestaan uit de kosten van het aanhouden van een spaarrekening en rekening-courant.

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2018 bedraagt € 316.550 positief.

Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2018	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2018
Algemene Reserve	4.372.910	20.270	-	4.393.180
Bestemmingsreserve (publiek)	999.890	296.280	-	1.296.170
	5.372.800	316.550	-	5.689.350

	Stand 1-1-2018	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2018
Algemene Reserve				
CSBO Prof. Waterinkschool	288.990	10.370	-	299.360
CBS De Akker	144.670	22.690-	-	121.980
CNS Balkbrug	28.880	9.820-	-	19.060
CBS De Spreng-El	73.810	9.720-	-	64.090
CBS 't Kompas	77.700	7.780-	-	69.920
CBS Ds. Koningsbergerschool	328.360	17.560-	-	310.800
CBS Rheeerveen	104.820	6.680-	-	98.140
CBS De Bron	63.260	13.090-	-	50.170
CBS De Vlinder	88.880	13.730-	-	75.150
CBS De Elzenhof	49.880	18.120-	-	31.760
CBS de MarsWeijde	226.670	24.780	-	251.450
CBS De Ark	334.470	10.820-	-	323.650
Chr. Daltonschool De Groen	123.120	9.990-	-	113.130
CBS De Regenboog	206.130	5.190-	-	200.940
CBS Bloemenhof	363.930	15.310-	-	348.620
Bestuurscentrum	144.630	54.890	-	199.520
Bovenschools	1.724.710	90.730	-	1.815.440
	4.372.910	20.270	-	4.393.180
<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i>				
Personeel	571.150	300.240	-	871.390
Onderwijskansenplan	13.730	2.610-	-	11.120
BPA	58.260	-	-	58.260
Bijzondere bekostiging	351.750	1.350-	-	350.400
GMR	5.000	-	-	5.000
	999.890	296.280	-	1.296.170

M **MAZARS**

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B10 Overzicht verbonden partijen

Er is géén sprake van verbonden partijen.

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT-verantwoording 2018 Chrono

De WNT is van toepassing op Chrono.

Het voor Chrono toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 146.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse D).

Met een totaal aan complexiteitspunten van 9, nader gespecificeerd als volgt:

- Baten	4
- Leerlingen	3
- Onderwijssoorten	2
Totaal	9

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	H. Brink
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.129
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.284
<i>Subtotaal</i>	€ 114.413
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 146.000
Totale bezoldiging	€ 114.413
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	H. Brink
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.227
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.183
<i>Subtotaal</i>	€ 111.410
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 141.000
Totale bezoldiging	€ 111.410

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.M. Claessen	Voorzitter
J. Meijer	Lid
W.E. Boonstra	Lid
S.F. van der Veen	Lid
H.J. Waterink	Lid

M **MAZARS**

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring

24 JUNI 2019

Mazars TKH N.V.
Gewaarmerkt
voor identificatiedoeleinden

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO te Hardenberg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- n geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- n zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. het exploitatieoverzicht over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs CHRONO, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

GEEN CONTROLEWERKZAAMHEDEN VERRICHT TEN AANZIEN VAN DE ANTICUMULATIEBEPALING VAN ARTIKEL 1.6A WNT EN ARTIKEL 5 LID 1(J) UITVOERINGSREGELING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- n het bestuursverslag;
- n de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- n met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- n alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- n het identificeren en inschatten van de risico's:
 - o dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - o van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- n het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- n het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- n het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- n het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- n het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 24 juni 2019

MAZARS TKH N.V.

WAS GETEKEND

G.J.H. Oude Voshaar RA